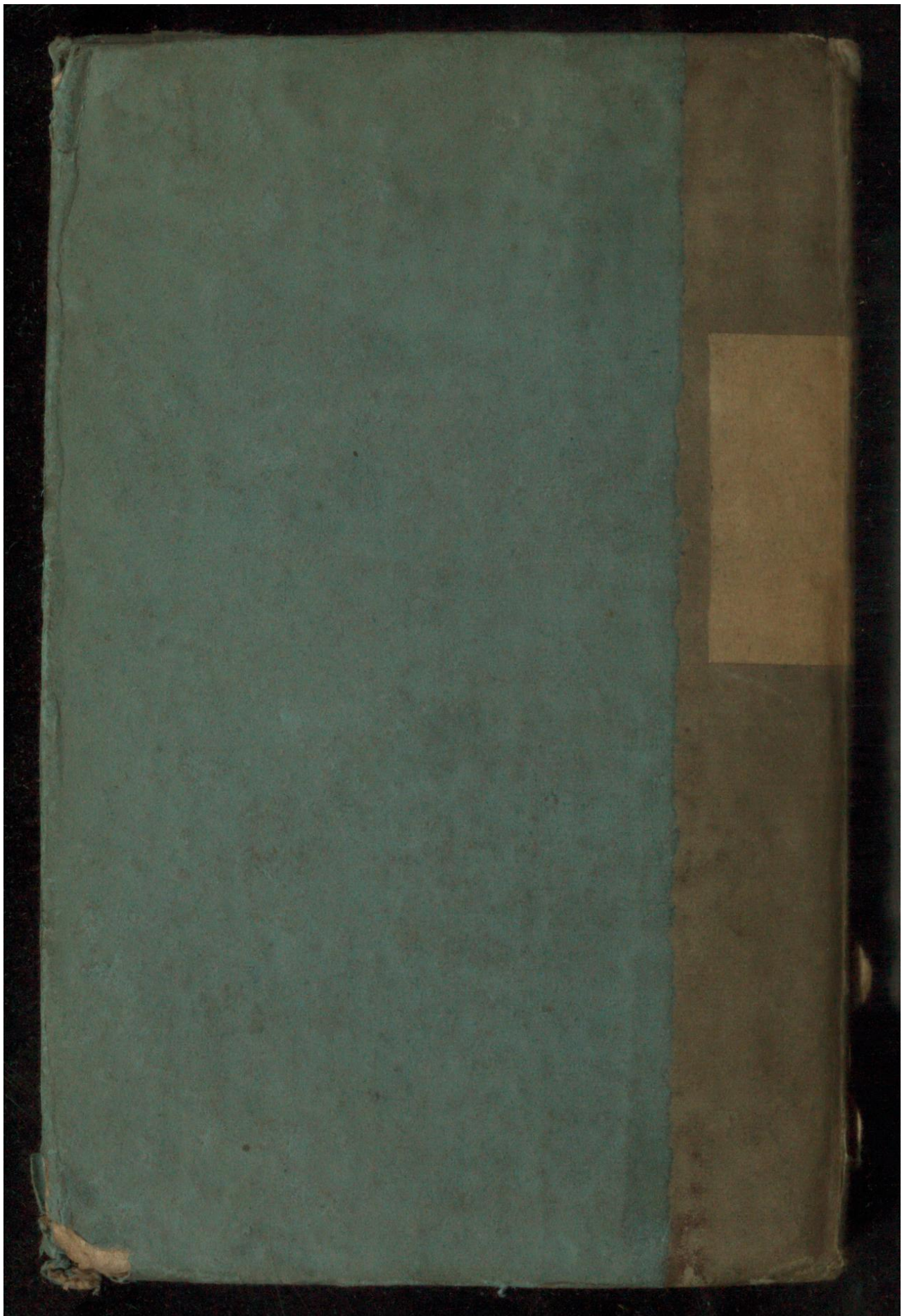

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
745/A/2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
745/A/2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
745/A/2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
745/A/2

H. xxv. k

24

745⁽²⁾¹⁷ 4236
1A/2

15/-

old med
65/-
87

(19)

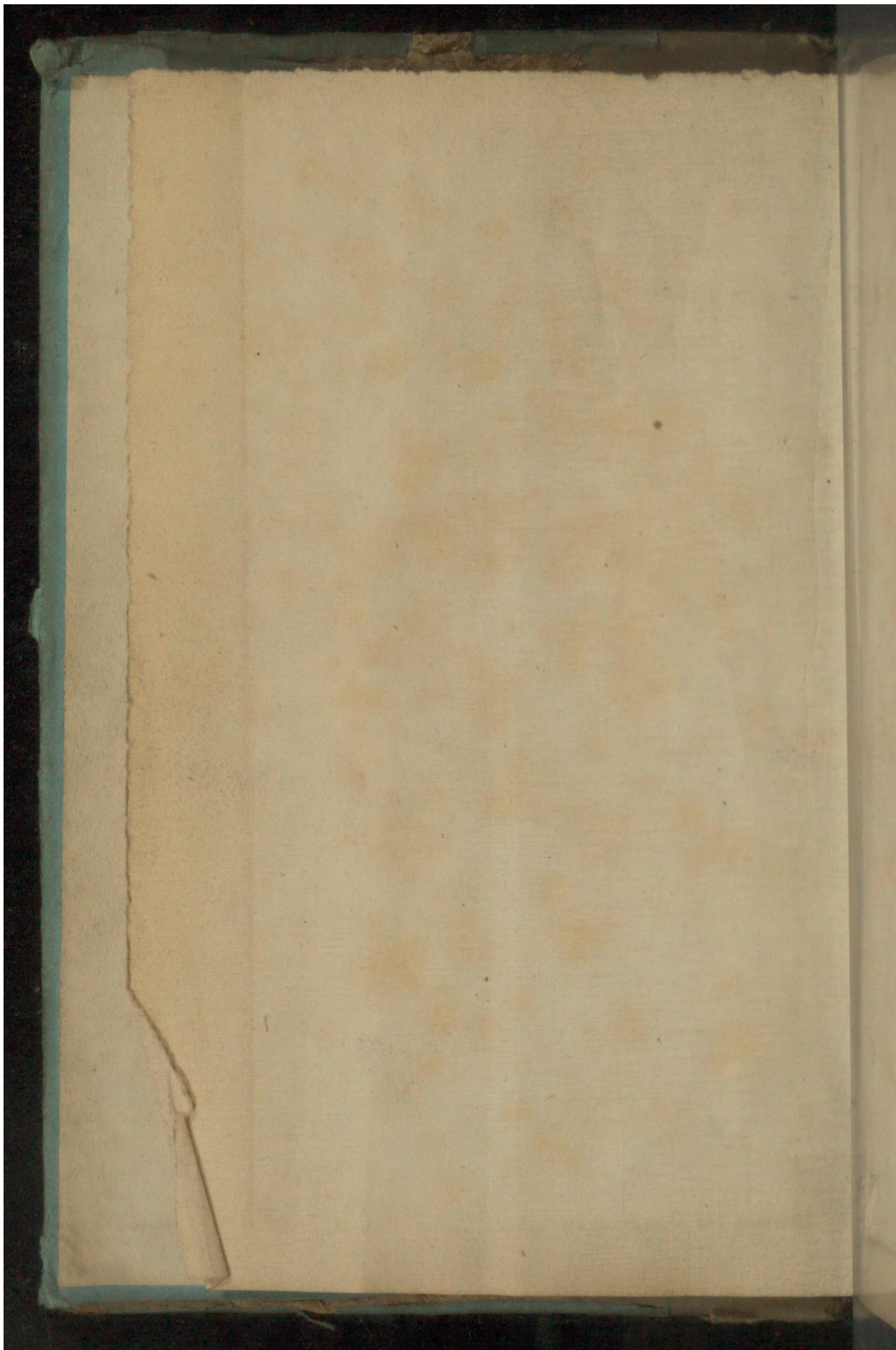
Voy. 82/09
15/-

887

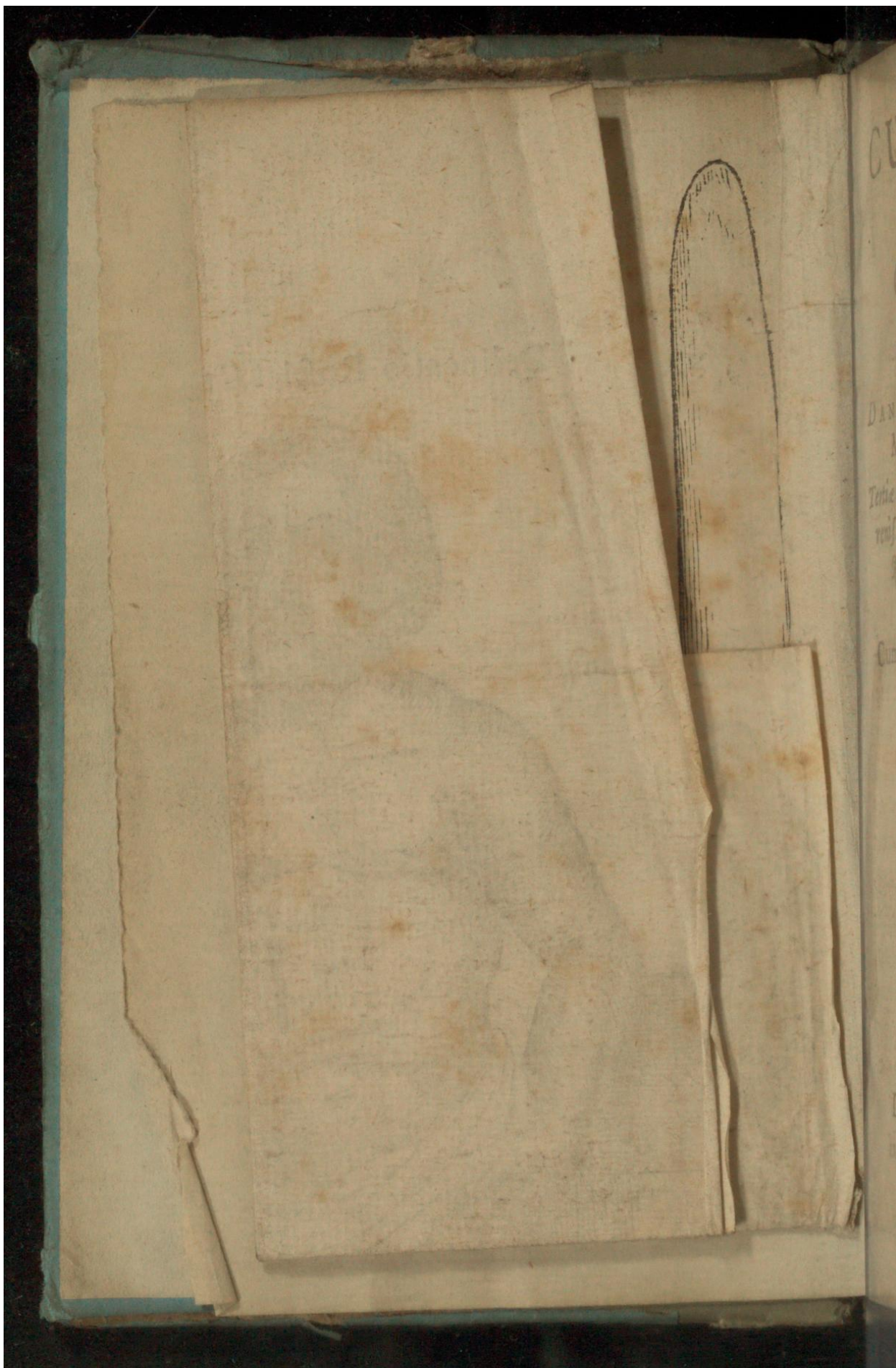
21463

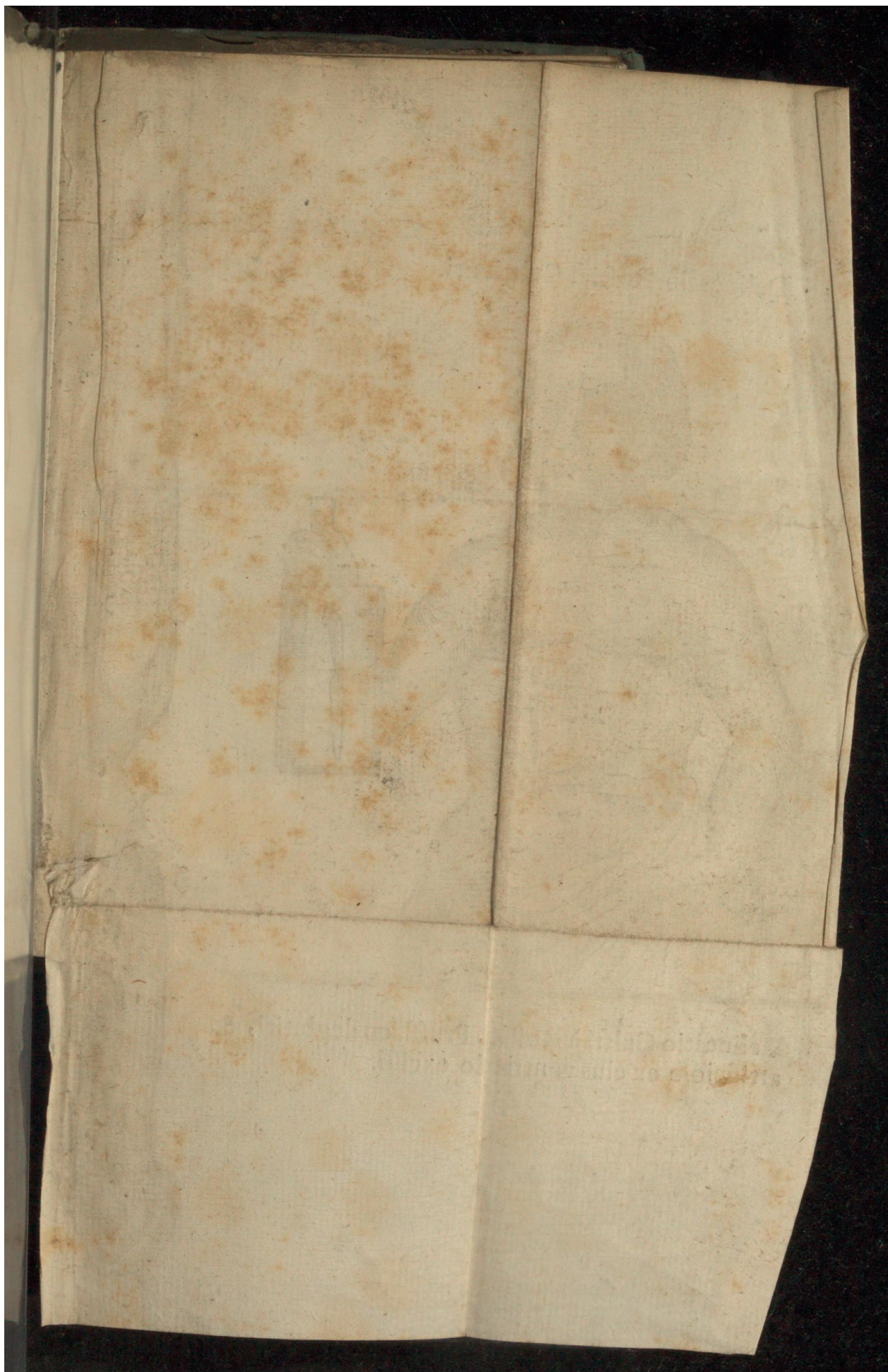
52 D. 31.

6

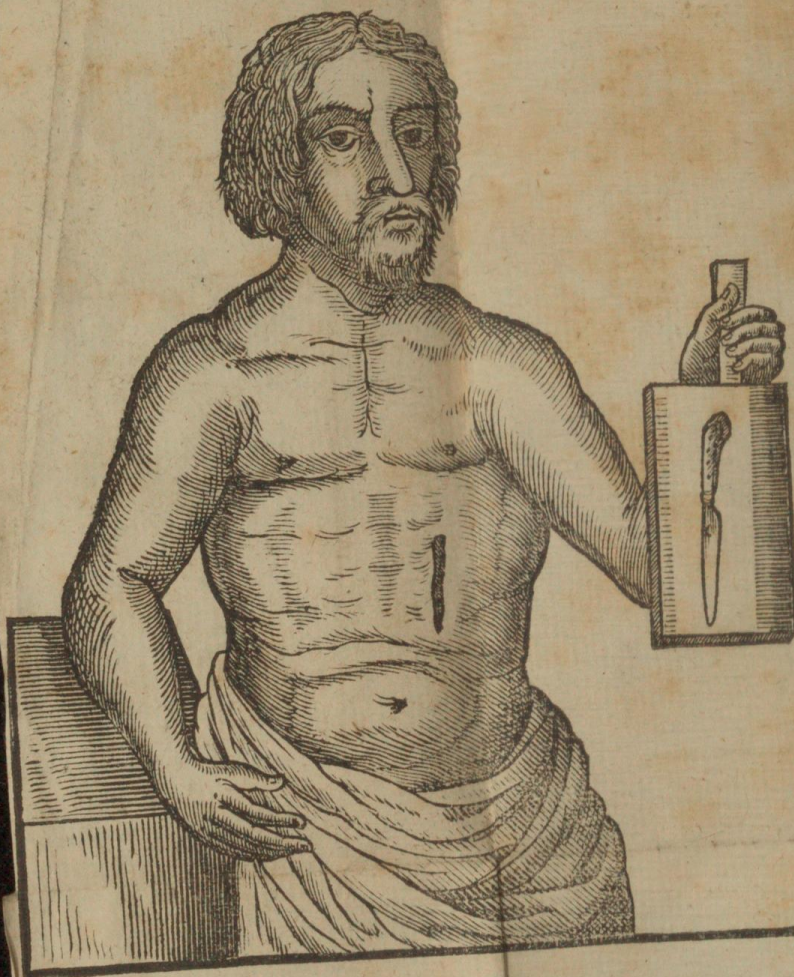

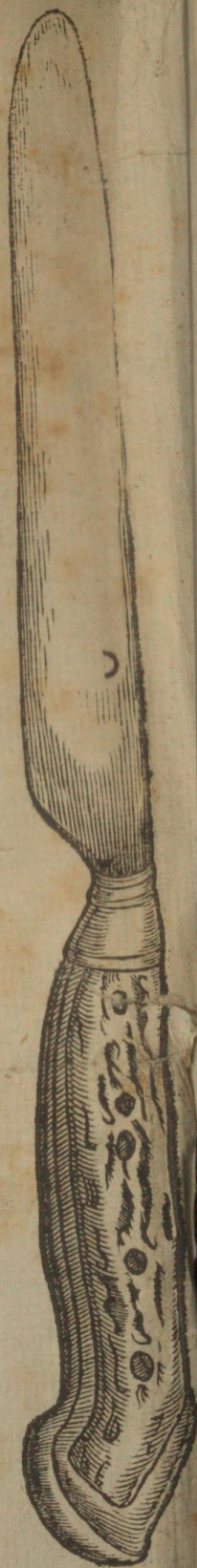

Delineatio Rustici Cultrivori.

Delineatio Cultri à Rustico Prussiaco deglutiti, &
artificiose ex eius ventriculo excissi.

21463
CULTRIVORI

PRUSSIACI

Curatio singularis .

Descripta à

DANIELE BECKERO, Dantiscano,
Med. Profess. in Acad. Regiom.

*Tertiæ huic Editioni accesserunt testimonia Se-
renis. POLONIÆ REGIS, & Reip.
Regiomontana: similesque aliquot ad
mirandæ curationes.*

Cum Indicibus rerum memorabilium.

LUGDUNI BATAVORUM,
Ex officina IOANNIS MAIRE.

CLCXL.

CURATIO
CULTRIVORI
PRUSSIAE,

Hoc est, rustici iuvenis Andreae Grunheide, annorum 22, (nati in Prussia in pago Grunvvald, septem miliaria distante Regiomonto) à cultro in ventriculum delapso 29 Maii anno 1635, sectione liberati Regiomonti Iulii 9 eiusdem anni: cum variis raris observationibus.

Descripta à

D. DANIELE BECKERO, in Academia Regiomontana medicinæ Professore, & Regis Poloniae archiatro.

Editio tertia, aucta

Serenissimi Poloniae regis VLADISLAI IV miraculosæ huius curationis testimonio, dato Regiomonti anno 1635, Iulii 20, & Amplissimi Senatus Regiomontani, dato anno 1639, Augusti 19, ac medicorum Leidenſium super hoc scripto iudicio: similibusque aliquot Curationibus, & Indicibus rerum memorabilium.

Diploma Serenissimi Poloniae regis
U L A D I S L A I I V,
*Super veritate miraculosae excissionis cultri
à rustico in Prussia deglutiti.*

VLADISLAUS IV, Dei gratia Rex Po-
loniae, Magnus dux Lithuaniae,
Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae,
Livoniae, Smolensciae, Severiae, Czer-
nichoviaeque, &c. &c. &c. nec non
Suecorum, Gottorum, Vandalorum-
que haereditarius Rex:

*Significamus presentibus literis nostris, quorum
interest, universis & singulis, exhibitas nobis esse
litteras papyreas Illustrissimi principis electoris,
Ducis in Prussia, nomine scriptas, & manibus
magnificorum Consiliariorum, Supremorum, ac
Regentium eiusdem Ducatus subscriptas, & si-
gillo Ducali communitas, de data Regiomonti
die tertia Ianuarii, anno Domini millesimo sex-
centesimo, tricesimo quinto emanatas. Quibus
quidem literis Illustrissimus elector honestum
& egregium Danielem Schvvaben, chirurgum,
medicum, rupturarum sectorem & ophthalmi-
stam, ob singularem & praestantem in arte sua
liberali peritiam, in numerum servitorum suo-
rum recipit, & ab omnibus oneribus civilibus,*
(?) 2 tan-

tanquam privilegiatum servitorem suum, im-
munem facit, aliasque libertates in iisdem literis
expressas concedit. Supplicatumque nobis est no-
mine eiusdem Danielis Schvvaben, uti easdem li-
teras in omnibus suis punctis & articulis appro-
bare, ratificare, & confirmare, eumque in nu-
merum servitorum nostrorum assumere dignare-
mur. Nos à plurimis consiliariis nostris com-
mendatam habemus eius virtutem, integra-
tem, servitioque nostro addictum studium, ac in
arte chirurgica & medica singularem peritiam,
plurimis in regnis ac provinciis (uti ex attestat-
ionibus nobis exhibitis apparet) probè commen-
datam. Cuius grande experimentum, nobis
Regiomonti præsentibus, in eximendo &
excindendo ex hominis ventriculo cultro,
casu quodam Regiomonti intra eius præ-
cordia illapso, summa cum omnium ad-
miratione, & experientiæ commendatio-
ne, exhibuit. Facile huic petitioni annuimus.
Volentes igitur eundem gratiæ nostræ testifica-
tione exornare, faciendum nobis esse duximus, ut
eundem Danielelem Schvvaben, filiumque eius
Vilhelmum Fredericum, optimè itidem ex insti-
tutione parentis, aliorumque magistrorum, in
arte medica exercitatum, in numerum servito-
rum nostrorum adscriberemus & adscisceremus,
prouti quidem præsentis privilegio nostro adscri-
bimus

vimus & adsciscimus: dantes plenariam & omni-
modam facultatem, tam prædicto Danieli Schvva-
ben patri, quam Frederico Vilhelmo filio eius, ut
Regiomonti, aliisque regni & dominiorum no-
strorum locis, provinciis, terris & civitatibus,
semper & ubique, tam nundinarum publicarum,
quam alio quovis tempore, liberè & securè cum
familia & supellectile sua medica & chirur-
gica maneant, eant, transeant, subsistant, ar-
temque professionis suæ pro exigentia ægrorum,
citra cuiusquam molestiam & impedimentum
exerceant. Interdicimus insuper extraneis chi-
rurgis & sectoribus, ne quisquam extra tempus
nundinarum publicarum audeat artem illam in
præiudicium & impedimentum ipsius exercere,
sub pœna arbitraria. Quo nomine magistratus
Regiomontanarum civitatum, aliorumque loco-
rum requisiti, delatam iis iusticiam administra-
bunt, & laudabile ipsorum institutum cum e-
molumento subditorum nostrorum coniunctum
omnibus modis iuvare ac promovere studebunt.
Et quoniam illustrissimus elector superius nomi-
nato rescripto, seu privilegio suo, eundem Da-
nielem Schvvaben ab omnibus oneribus civilibus
& angariis liberum & immunem fecit, ideo nos
rescriptum hoc electorale, quantum de iure est,
auctoritate regia confirmantes, eundem, inhæren-
do literis iisdem electoralibus, ab omnibus oneri-
(?) 3 bus

bus, tam civilibus quam militaribus, tam patrem
quam filium, liberos & immunes facimus; utque
circa omnes libertates, in rescripto electorali ex-
pressas, in toto conservent, conseruarique ab om-
nibus curent iubeantque, pro gratia nostra regia
mandamus. In cuius rei fidem presentes, manu
nostra subscriptas, sigillo regni communiri man-
dauimus. Datum Regiomonti, die xx Iulii,
anno Domini millesimo sexcentesimo tricesimo
quinto. Regnorum nostrorum, Polonia tertio,
Sueciae vero quarto anno.

Vladislaus Rex.

LS.

Edidit hoc diploma Georgius Lothus Doctor me-
dicinae, & Professor primarius, ac senior medicae
facultatis in Academia Regiomontana Borus-
siae; Impressitque, una cum historia miraculose
huius curationis Germanice descripta, Dantisci
Georgius Rheten anno 1635.

CIVI-

CIVITATIS
REGIOMONTANÆ

De
CULTRIVORO PRUSSIACO

PERCURATO

Testimonii (quod Leydæ adservatur
in Theatro Anatomico)

EXEMPLAR,

*Missum Regiomonto à Cl. D. Daniele
Beckero, ad D. Othonem Heurnium, Medi-
cinæ Professore in Academia Lei-
densi, & Theatri Anatomici præ-
fectum, anno 1635.*

Proconsules & Consules trium civitatum Re-
giomontanarum in Ducatu Prussia, notum
testatum-que facimus, tenore ac vigore
harum literarum, ad perpetuam rei admo-
dum singularis & notabilis memoriam.
Anno Christi millesimo sexcentesimo trigesi-
mo-quinto, die vigesimo-nono Maii, quæ erat
tertia feria festi pentecostes, rusticus viginti-
duorum annorum, iuvenis, nomine Andreas
Grunbeide, in pago Grunvvald, qui in eo-
dem hoc Ducatu septem miliaribus hinc
di-

distat, narseante mane stomacho, ad vomitum sibi ciendum, cultrum, prehenso mucrone ex parte manubrii, in fauces demiserat, eâ profunditate & imprudentiâ, ut culter, pondere suo extremis digitis elapsus, in interiora ad stomachum descenderet: unde, hærentem rusticus, aliquàm diu inverso in caput corpore, reflectere frustra conatus, tandem largâ cerevisiæ potione in ipsam ventriculi fundum demersit. Vænit ille Regiomontum huc die xx sequentis mensis Iunii, literis ac ore bonorum virorum uni atque alteri ex clarissimis dominis Medicis commendatus. A quibus Medicis, recum aliis deliberatâ, ex totius amplissimæ Facultatis Medicæ unanimi consensu, ubi de veritate deglutiti atque in stomacho existentis cultri abunde persuasum esset, factis præparatoriis, sectio stomachi necessaria statuitur. Quæ sectio die 1x Iulii eiusdem anni MDCXXXV, versus sinistram hypochondrii partem, ad duos transversos digitos, sub nothis costis, secundum rectitudinem factâ incisione, dehinc attracto retento-que per incurvatam aciculam stomacho, feliciter absolvitur; eo successu, ut non tantum cultrum, decem transver-

sos

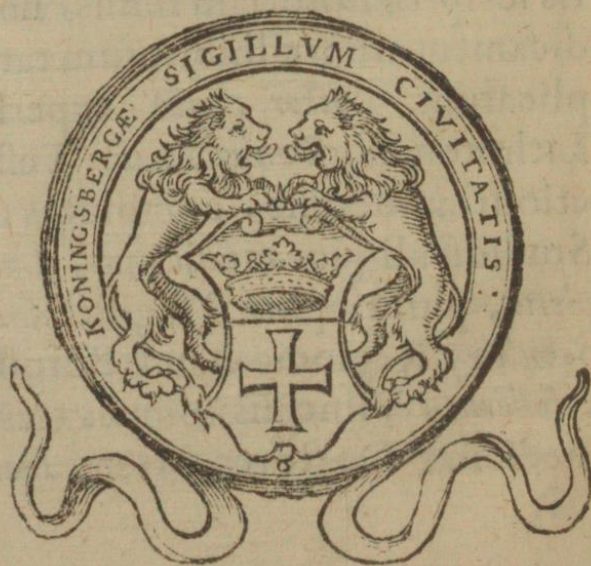
fos pollices longum, exinde extractum, sed & hominem ipsum paullo-post sanitati restitutum, recte-que valentem, cum infinitâ hominum multitudine conspexerimus: ac vel hodie, qui volunt, cultrum quidem, apud S. R. Maiestatem Poloniae & Sueciae, nunc temporis feliciter regnantem, asservatum, hominem verò in agro etiamnum viventem & valentem, conspicere possint. Clarissimorum Medicorum, ex quorum consiliis & præscripto res gesta est, hæc sunt nomina: Georgius Lothus, medicinae Doctor, Professor, & senior Facultatis; Daniel Beckerus, medicinae Licentiatus, Professor, & tum temporis Decanus; Bartholomæus Krugerus, medicinae Licentiatus, & Professor; Rotgerus Hemsing, medicinae Doctor. Quorum aliqui, editis scriptis, historiam fusiùs, nec non medicamentorum adhibitorum rationes, explicarunt. Sector, erat experientissimus Lithotomus, Daniel Swab. Testes, qui sectioni adfuerunt, complures; inprimis Studiosi aliquot medicinae; Ludovicus Keplerus, philosophiæ Magister; Hieronymus Schultz, Regiomontanus Borussus; Paulus Mollerus, Vilnensis; omnes tres iamnunc medicinae Doctores. Item Ioannes Iani-
chius,

chius, Derschoviâ Borussus, Studiosus; Io-
annes Gröbel, Chirurgus; Noa Bretschneyder,
loci, ubi sectio facta est, hospes; alii-que
fide digni viri. In quorum omnium apud
exteros & posteros fidem, prout ea com-
perta atque omnino hic notoria sunt, li-
teras hasce, ad acta nostra publica relatas,
requerentibus, sub sigillo civitatis edi de-
crevimus publici Consilii auctoritate Re-
giomonti, die IX' mensis Augusti, anno
Christi M D C X X X I X.

(Sub plica hæc extat subscriptio:)

PETRUS MEYER, patriæ Se-
cretarius, manu propriâ.

*(Appensum est sigillum in viridi cerâ ferreæ ca-
psule inclusum, continens crucem à duobus
leonibus erectis sustentatâ, cuius figura hic est
addita.)*

PERILLUSTRI

*Serenissimi & illustrissimi electoris Bran-
denburgici &c. &c.*

CONSILIARIORVM
IN DUCATU PRUSSIAE
TRIGÆ:

*Illustribus, Pergenerosis, Magnificis & Strenuis
DOMINIS,*

CONSILIARIIS SUPREMIS,
Summis Provinciae Regentibus:

NEC NON

*Illustribus, Generosis, Strenuis & Nobilissimis
DOMINIS,*

CONSILIARIIS PROVINCIA-
libus, certorum Districtuum Dy-
nastis & Capitaneis:

UT ET

*Generosis, Strenuis, Nobilissimis, Amplissimis &
Consultissimis DOMINIS,*

CONSILIARIIS & ASSESSORIBUS
Supremi iudicii Aulici:

*Dominis Patronis, Euergetis & Fautoribus, devo-
ta mente honorandis, venerandis,*

Salutem & perpetuam felicitatem.

Non minus scite, quam vere, dicitur, Sa-
nitatis autorem esse Deum, Dei in-
strumentum naturam, utriusque ministrum
Medi-

*Medicum. Hic enim Trigonus perfectam mor-
borum curationem absolvit, & in hoc ner-
vus veræ medelæ consistit. Dantur sane morbi,
quorum extirpatio vel omnipotenti solius D E I
manu perficitur: nec enim, inquit Sapiens, ma-
lagma aut herba eos restituebat, sed ver-
bum tuum, ô Domine, quod omnia sanat.
Dantur affectus, quos ipsa Natura, Deo ta-
men duce, ex Corporis nostri confiniis proscri-
bere valet: dantur & præternaturales constitu-
tiones, quæis profligandis, cum Jeshu, absque Na-
tura, unicus sufficit Medicus. Ut plurimum ta-
men tria hæc ita sese indicem respiciant, ut
unum sine altero aut nolit, aut nequeat esse.
D I V I N U M N U M E N, ut causarum se-
cundarum cancellis haut includitur, & actio-
nes suas liberrime exercere potens est; ita per
media, & ministros, inferiorum gubernationem
instituire, eidem haut displicuit, quo Omni-
potentiam & ineffabilem suam misericordiam
mortalium generi sic communicaret, notamque
faceret, dignasque laudum victimas inde repor-
taret. Pestifero veneno liberare Regem His-
kiam, sed ab Esaia, mediante ficu, voluit. Vi-
sum restituere Tobie, at per Angelum, fel pi-
scis adhibentem, placuit. Hac Altissimi præ-
sentia & benedictione nec hodiernæ curationes
carere possunt. Sunt nonnulli, qui speciali hac
Dei*

I
Dei assistentia in morborum Therapia haut opus
esse arbitrantur, eo, quod in prima creatione
singulis Herbis, Mineralibus & Metallis cer-
ta & specifica vis, huic vel illi Morbo opposi-
ta, iam divinitus concessa sit, quam & actuan-
te Archæo nostro exercere coguntur. At ô vana
somnia! Nonne vel levissimi interdum affectus,
soliis Dei directione, etiam pretiosissima eludunt
medicamina; & econtra eiusdem natu, lethales
& maxime periculosi, præter spem ipsius etiam
Aesculapii, curantur? Hinc in Medica Arte
miracula fieri non raro notamus, si cum Au-
gust. de utilit. credend. cap. 16. id mira-
culum dici meretur, quicquid arduum & in-
solitum, supra spem & facultatem miran-
tis apparet. Sane,

Ni Deus adfuerit, viresq; infuderit herbis,
Quid, rogo, dictamnus, quid Panacea
iuvat?

Nec sine causa Medicamenta antiquissimo illi
Hierophilo χείρες τῶν θεῶν, salutare Deo-
rum manus dicebantur, quod Deus pro suo be-
neplacito iis uti possit, & ad hominis perdendi
perniciem, & ad salvandi salutem. Deus est,
qui, ut inquit Valleriola l. 1. obs. 1, pro sua
voluntate, quoad vult, & quandiu vult, re-
bus à se in subsidium hominum creatis ad-
est; tumque adhibita in salutem remedia

A

pro-

profunt, servarique ab exitiosissimis & lethalibus morbis ægros, divina sorte contingit. Quod si subtrahat Dominus manum suam, etiam si omnem impleas artem, si operosissima manu, omni labore atque studio mederi studeas, nihil quicquam proficies. Sit Paulus, qui plantet; sit Apollo, qui riget; nonne à Deo omne expectandum incrementum? Multum debemus Medico, dextre & secundum artem operanti; multum Naturæ, ministro suo suppetias ferenti; at primæ Deo deferendæ; nam vanus & irritus erit omnis curationis labor, absque illo susceptus. Hic vero pro admiranda sua Sapientia aptissimum sibi seligere voluit instrumentum, ut per id imbecillitati nostræ subveniens, virtutem suam nobis suggerere posset. NATURA hæc est; sive per illam, Universum illud sublunare, quod hominibus ad medendum inservit, remediique indolem sapit, & Vegetabilium, Animalium & Mineralium classe continetur; sive etiam, quod maximum in Curatione obtinet momentum, Naturam & Temperamentum cuiusque individui, adversus morbos pugnans, intelligas. Ut enim medicamenti admiranda à Deo sit instillata virtus, quid tamen inde commodi expectandum, si Naturam corporis habuerimus adversam? cui hoc felicitatis à Deo concessum.

cessum, ut vel ipsa sola non raro adversus fero-³
ses sanitatis hostes insurgat. Nec male ὡς ἰατροί, seu morborum medicatrices dicebantur
Naturæ Hippocr. 6. Epid. & Gal. in Comm. nam
vitiosorum humorum proscriptionem, morbi que
tam pertimescendi, quam iam presentis expul-
sionem, illa ipsa sæpius molitur, vel sudorem, vel
vomitum, vel diarrhæam aut hæmorrhagiam
instituendo, causamque & materiam morbificam
proscribendo. Hæc, ut Hippocr. de loc. in
hom. Artis Medicæ principium indigita-
tur, ita, ea repugnante, omnia irrita fiunt.
lib. de leg. Hæc sapientissima est, ut, quæ
malum sentiens, mederi magnopere ge-
stiat, considerans, ne temeritate magis,
quam consilio, & ut facilitate magis, quam
violentia medeatur. lib. de Art. Hæc est
animalium servatrix, morborum finitrix,
ac decretrix, quod conveniens est, servans,
quod alienum est, separans. Gal. lib. 1. de
natur. facult. c. 13. Cuius operatio per se
est ineffabilis, recondita, longeque nostra
cognitione profundior. Gal. lib. An ani-
mal sit in utero. Et licet nunquã sit otiosa,
3 meth. med. c. 4, nihil tamẽ supervacaneũ
aut temere committit. 4. de Anatom. ad-
ministr. Nec frustra quicquam facit. lib. 1
de usu part. c. 23. & lib. An sangv. in Ar-
ter.

4
ter. contin. p. m. 47. Nonnunquam tamen
præ imbecillitate finem operi imponere nequit.
Medici igitur, tanquam fidelissimi sui ministri,
opem implorat, Gal. lib. de Ven. sect. adv.
Erasistr. ut sibi deficienti succurrat. Absolum
enim est statuere, Naturam per se omni mor-
bo sufficere, nec Medico indigere. Qui, quæ-
so, sextum numero excedentem digitum detrun-
care poterit absque Medici ope? qui, illo remo-
to, os propria sua sede dimotum ad suam vicis-
sim cavitatem reducere poterit? Permanerent
infixa membris tela, sagittæ, festuæ, ni Me-
dica manus ea extraheret. Culter ille ferreus, à
Rustico Bohemo deglutitus, adhuc ventriculo mo-
lestiam crearet, ni consilio & auxilio Medici &
Chirurgi extractus fuisset. MEDICUS ita-
que Deo benedicenti, & Naturæ operanti succe-
dit, & utriusque fidelem sese præstat ministrum.
Hanc recte operantem imitatur. 1. aphor.
comm. 2. l. 9. de placit. Hipp. & Pla-
ton. & lib. ad Thrasibul. cuius & motum
animadvertere debet, & si idoneus fuerit, ei ad-
miniculari, si vero contrarius & noxius, prohibe-
re, transferre atque divertere oportet. Gal. 1.
aph. comm. 21. A Divino vero Numine fe-
licem actionum suarum successum, & omnem
Ὀλοϋλαϋ expetit & expectat, quo ad optatum sa-
nitatis portum egrotum suum deducat. O feli-
cem

5
cem illum Medicum, qui & Deum & Naturam
attendit, nec propriae scientiae aut felicitati fi-
dens, sibi omnia adscribit! Sed & o fortunatos
illos aegrotos, qui huius Trigae praesentiam expe-
riuntur, & Numen propitium, Naturam faven-
tem, Medicumque docte & prudenter omnia per-
agentem, persentiscunt! nonne omnia & daemō-
vōs & ex voto succedent, & evenient? Deo duce
& Natura Comite erubescit Quartana ad aspe-
ctum Medici, dorsumque ei obvertit; Triga hac
profligatur Hydrops, succumbit Epilepsia vel ab
ipso utero infantem comitata; Podagra haeredi-
taria, partiumque desperata imbecillitas Trigae
huic victas praebent manus; Mansuescunt & aliae
morborum beluae hisce praesidiis. Testari id pote-
rant omnes, qui trophaea, ob eiusmodi & similes
debellatos sanitatis hostes, & recuperatam sani-
tatem, Deo Omnipotenti mecum crexerunt; lo-
quuntur id per Altissimi benedictionem spolia o-
pima & premia subactarum infirmitatum, &
exantlatorum in Curatione laborum.

Sed & Prussiacus noster Cultrivorus in sce-
nam prodeat: is ipse de Trigae huius felicitate, &
exoptato Curationis successu testari poterit. Prae-
sentes vidit MEDICOS Clarissimos & Do-
ctissimos, qui partim in consultatione, partim in
Curatione, nil, quod commodo ipsius inservire
potuisset, intermiserunt, sed consilio & auxilio,

6
ubi opus fuit, ei fideliter succurrerunt. N A-
T U R Æ quoque sensit benignitatem, quæ vul-
nere factò, non tantum ipsa ad sui curationem
properavit, sed & per omne Curationis tempus,
eundem in exoptato conservando statu quodvis
molestum avertit symptoma. Inprimis tamen
Præpotentis Dei, cælestis & Ter maximi A R-
C H I A T R I, salutare & exoptatum subsi-
dium, nullis elogijs satis decantari, nullisque lau-
dũ præconijs exasse deprædicari potest: opus enim
manuum suarum haut neglexit, sed laboribus
nostris benedixit, Naturæ robur confirmavit,
Balsami virtutem exaltavit, & brevi temporis
spatio, eundem Rusticum pristinae, imo me-
liori (ut ex ore ipsius postmodum percepi) resti-
tuit sanitati. Tibi ô Deus sit honos & gloria; ti-
bi gratiarum actio. Laus tua semper erit in ore
nostro.

Huius vero Cultrivori Prussiæci historiam
à primo sectionis tempore fideliter à me notatam,
& iam ante annum spatium nonnullis positio-
nibus, earundemque explicationibus, ex Na-
turæ consultorum viretis floridioribus præceptis,
& pingviore Minerva consignatis, illustratam,
non potui non, incitatus inprimis Clarissimorum
& Magnorum virorum monitis & votis, tan-
dem publici iuris facere. Hæc, ut candido ani-
mo tibi, ô Lector, communicata sunt, ita eadem
albo

7
albo notare calculo, & controversa dubiaque, si
quæ in enodatione positionum permansere, amice
& medice iudicare & examinare haut graveris:
nec diversum à me in simili expectabis studium
& officium.

In vestro vero, Illustres, Magnifici, Per-
generosi, maxime Strenui, Nobilissimi,
Amplissimi & Consultissimi Viri, Domini
Patroni, Fautores & Euergetæ honoran-
di, venerandi, *Vestræ clementiæ & Favoris*
Fano, ad aram Benevolentiae & Gratiæ hasce
pagellas, Chartaceumque hoc munus, devota
mente appendere volui. Vos enim Rex Regum &
Dominus dominantium, sub auspiciis Serenissimi
nostri Electoris, Domini nostri longe clementis-
simi, Deos tutelares huius Ducatus esse voluit;
Vos Iusticiæ Antistites constituit: quo vobis
Directoribus quisque sua gaudere felicitate, &
suis libertatibus uti frui possit: quo Vobis Re-
gentibus, & Ius administrantibus, Borussia,
mirum quantum enervata, & suo decore spolia-
ta, vires resumere, & pristino restitui nitori va-
leat: quo V O B I S Inspectoribus & Patronis E-
lectorales floreat Academia, Musarumque Pri-
vilegia & Immunitatum ornamenta, inviolata,
sartaque & tecta conserventur. Hocce V.V. Il-
lustr. Magn. & Gn. nec non Nobil. & Am-
plis. patrocinium Rusticus meus Cultrivorus

quoque exoptat, quo adversus calumniantium morsus immune esse possit. utut enim eosdem ef-
fugere, & quamvis etiam suspicionem sinistrae
interpretationis avertere laborarim, perverso ta-
men hoc saeculo non desunt, qui etiam optima
quaque Theonino dente circumrodere, & vel
mel ipsum in venenum convertere haut erubescunt.

Sint quoque exiguae hae pagellae indubitatum
meae erga V.V. Illustr. M. M. & G. G. nec
non N. N. & A. A. observantiae & gratitu-
dinis testimonium, quo singularem Vestrum in
me favorem & constantem affectum vel aliquo
modo redhostire laboravi: illum enim satis mihi
declarastis multis abhinc annis, quibus fere
omnibus & singulis Vestrum (vix binos excipio,) *Arte Medica* quam profiteor, meum declaravi
studium: cui & supremum Numen, quod aeter-
num veneror, gratia sua affulsit, & ex gravissi-
mis, nonnunquam & desperatis nonnullis affe-
ctibus, Vos, charissimaque Vobis pignora libera-
re dignatum est: quod ut & in posterum vobis,
ut & Illustribus, Generosis, Nobiliss. & Am-
pliss. Vestris Familiis, faveat, & in optimo om-
nigenae felicitatis statu potenter conservet, ani-
mitus voveo.

Vos vero, ô Magni Patroni, Magni Faute-
res, exiguum hocce munusculum gratiosis exci-
pite

9
pite ulnis, vestro patrocínio id defendite, & con-
sueti vestro Favore & Benevolentia, me, meaq;
studia Vobis unice dicata, beate & recreate.
Quod, ut ea, qua par est reverentia, peto, ita Vos
omnes & singulos, Maximos Musarum Patro-
nos, veneranda Borussia Ducalis Numina & Lu-
mina, fidissimaque Serenissimi Electoris pectora,
protectioni & tutelæ Cælestis & Omnipotentis
Medici devotis commendo suspiriis, quo litera-
rum bono, & publico Reip. commodo superstites
diutissime vivatis, vigeatis, floreatis. Scriptum
Regiomonti Boruss. ipso festo Simonis & Iudæ
Anni 1636.

Illust. G. G. M. M. N. N.

& A. A. V. V.

Officiosissimus Servitor,

DANIEL BECKERUS,

Medico-Physicus & P.P.

A S I N D I

INDICIUM MEDICORUM
LEIDENSIIUM

Super hoc scripto.

Miraculosam & seculis profuturam
Cultrivori Prussiæ Historiam, Regio-
monti typis Laurentii Segebadii in quar-
to excusam Anno 1636, & à te celebra-
rime Beckere ad nos transmissam, legi-
mus, accur te examinavimus, & ad iudi-
cii unguem exacte exploravimus. Ne au-
tem reipublicæ literariæ hominumque fa-
luti desimus, adeo eximium scriptum hic
denuò typis divulgari curavimus. Fidem
vero ut tam plæclaro scripto adstruamus,
testamur, nos maximo oblectamento adeo
rarum in corpore humano miraculum le-
gissem: tanta circumspectione, & cautela
administratam curationem, summa volu-
ptate percepisse: adeo doctam & polydæ-
dalam, multiplicis auctoritatis & selecta-
rum historiarum tegmine à te exornatam
enarrationem, singulari delectatione hau-
sisse. Nec dubitamus, omnes (sed doctos,
& in praxi cum iudicio exercitatos) qui
sincero animo rem expendent, in nostram
sententiam celeri pede ituros. Etenim li-
cet

11

cet hoc ævum (quod mundi amurcam, &
livoris volutabrum possidet) malignitatis
ex æmulatione & invidia sit plenum, non
tamen opinamur, eo impudentiæ pervenisse,
& ita obbrutuisse, ut casum adeo rarum,
curationē tam miraculosam, à te excellentissime
Beckere eximio iudicio nervose ad usum posteritatis elaboratam, livido
dente unquam arrodere ausit. Sin
omni pudore prostrato tentaverit, citius
franget quam imprimet dentem: quippe
veritatis ac fulgidæ doctrinæ adamante
hoc opus munitum est. Solo neglectu tales
sunt refutandi. Nam quid iis facies qui
etiam in ipsa nive vident atramentum?
Pergendum est vir eminentissime in recta
via, ut ad optatum gloriôsæ famæ scopum
perveniat. Si æmulatione ebrius in nos
incurrat, sperni debet, & suo tortori invidia
relinqui, qui tales insequitur, appor-
tans affectuum cruces, & liquidum ipso-
rum animis infundens Palloris plumbum.
Fatalis est illa pravorum ingeniorum sca-
bies, ut aliorum labores depretiare nitantur,
quoniam ipsi nihil cedro dignum præstare
possunt; ideoque eminus allatrant famam
prælustrium virorum, sibi accessurum spe-
rantes quod aliis quo iure quave iniuria
detra-

detraxerint. Sed vana eorum consilia nullo modo ad eum scopum perveniunt: in liquida duntaxat luce socordiae & ignorantiae suae thesaurum exponunt: magnisque animis se odiosos & contemptibiles offerunt. Leydæ Anno 1638. Ianuarii 23.

OTHO HEURNIUS, *Medicinae Practicae, Anatomiae, & Chirurgiae Professor ordinarius in Academia Leidenfi, & Praeses Collegii Publici, in quo ad morbos caute curandos Studiosi in Nosocomio instruuntur.*

IOANNES WERCKHORST, *Medicinae Doctor, & Practicus Senior in Republica Leidenfi.*

DAMIANUS WEYSSENS, *Medicinae Doctor, Collegii Practici Publici Assessor, & Reipub. Leidenfis Medicus ordinarius.*

Hippocrates lib. Praeception.

Hoc iure iurando audeo affirmare, medicum ratione utentem alterum nunquam invidiose calumniaturum; sic enim animi impotentiam proderet.

IN-

INDEX SECTIONUM,¹³

ET

POSITIONUM.

SECTIO I. pag. 19. de Deglutione Cultri.

POSITIO I. pag. 20. Cultri decem transversorum pollicum longi descensus per Os & Oesophagum ad Ventriculum, admiratione quidem non caret, at impossibilitatem nullam includit.

POSITIO II. pag. 27. Ut cultelli & alia absurda veneficio quodam Ventriculo ingeri & insinuari possunt, ita eadem ingesta esse non raro fingit Melancholicus hominis genius.

SECTIO II. pag. 35. De Medicorum Consultatione.

POSITIO III. pag. 40. Culter absorbtus beneficio caloris innati in Ventriculo aliquo quidem modo alterari, at digeri, aut absumi haut potuisset: per sectionem itaque eum destr-

trahendum, à Collegio Medico recte
conclusum fuit.

POSITIO IV. pag. 51. Ut culter,
ille deglutitus à Natura non absumi,
ita nec ab eadem ullo modo evacu-
uari potuisset, & cum diuturnior
eius in Ventriculo mora non parum,
molestiæ & damni inferre valuisset, per
sectionem eruendus erat.

POSITIO V. pag. 54. Balsamicam
internorum remediorum vim Membra
corporis nostri non raro ita imbibunt,
ut adversus ingruentes morbos pluri-
mum valere possint.

POSITIO VI. pag. 59. Ut vix per-
scrutabilis est LAPIDIS HER-
CULEI attractrix vis, qua etiam
per medium obstaculum vim suam
exercere potis est: ita, num idem
pulverisatus, & aliis permixtus me-
dicamentis, eandem trahendi fer-
rum virtutem retineat, maxime,
κρυόμειρον, & investigatione dignum
est.

SEC-

15

SECTIO III. pag. 78. De ipsa Ven-
triculi incisione, Cultrique Tractio-
ne.

POSITIO VII. pag. 80. Magna
VENTRICULI est dignitas, ma-
ior utilitas, maxima necessitas, attamen
Vulnera eius (nî orificii superioris par-
tem tangant) nullius, ut nec substan-
tiæ membranosæ ratione, per se letha-
lia, periculo tamen haut vacantia, cen-
senda.

SECTIO IV. pag. 89. De Vulneris
consolidatione.

POSITIO VIII. pag. 95. Ut Vulne-
ris Ventriculi, cultro evulso, subita
occlusio, ita & excretio sanguinis con-
creti per Vrinam, Naturæ providæ be-
neficium censendum.

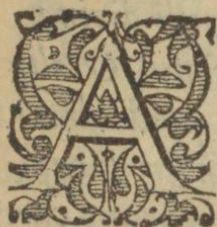
POSITIO IX. pag. 103. Vt magna
partium Vulnera Prognostico soli non
relinquenda, ita nec exigua vilipenden-
da. Ex cuiusvis enim generis Vulneri-
bus homines mori posse, docet Hip-
pocr. l. 2. prorrhetic. confirmatque
Experientia.

Posi-

POSITIO X. & ULTIMA. p. III.
ET TURUNDARUM, & DE-
LIGATIONIS, bis in die institu-
tæ, usus, ut in hoc casu fuit, ita & in
aliis est maxime necessarius.

De

OBSERVATIO MEDICA
De
CVLTRIVORO
PRUSSIA CO.

ARTIS Medicae prolixitati & difficultati, Vitaque nostra brevitate succurrere satagens Veneranda Antiquitas, eandem non tantum Universalibus quibusdam ad praxin Medicam facientibus Theorematis, certis quasi cancellis, includere, sed & rarioribus, verissimis tamen Observationibus, Historiis, & curationum Exemplis specialibus ita excolere, curationumque rationem in monumenta referre voluit, ut & posterius haberent, quod in similibus docte imitari, agrotisque suis dextre administrare possent. Hippocrates, & fulgentissimum illud Medicinae Lumen, primus Epidemiorum historias nobis reliquit, hocque suo exemplo plurimorum Ingenia, similem laborem suscipientia, excitavit, & doctissimas tum Veterum, tum Neotericorum Medicorum Observationes rariores provocavit: Invidia enim censuerunt, ea celare, quae posteris non tantum admirationem, sed & Exemplum suggerere possent, in-

B

primis

primis cum *Historia Medica* dum leguntur, in auribus sint consilium, in oculis quasi pictura, & non minus iis ingenia, quā methodica instruantur doctrina. Quā itaque posteris invideri poterit *Historia Curationis Cultrivori Prussiaco*? nam & illa, ut raritate sua, ita & felicissimo *Curationis* successu promeruit, ut immortalī consecraretur memoria. sic enim & rivuli divinarum laudum ulterius propagari, simul & alij inde haurire poterunt, non tantum quod admirantur, sed & quod imitentur, ne in simili casu rei novitate impliciti ac perturbati in primo curationis limine subsistere cogantur. Quare eius veram & genuinam enarrationem, simul & enodationem Medicam rarioribus observationibus refertam proferre animus est, quatuor id expediendo sectionibus: quarum Prima Cultri deglutitionem: Secunda Medicorum consultationem: Tertia Ventrīs & Ventriculi incisionem & cultri extractionem: Quarta Vulneris consolidationem exhibebunt.

De

De

DEGLVTITIONE
CULTRI

SECTIO PRIMA.

ANno nostræ salutis 1635. die
29. Maij stylo novo feria 3. Pente-
costes Rusticus Iuuenis Andreas *Grun-
heide* nauseam quandam in Venticu-
lo ob Diætæ errores antehac debilita-
to, matutino tempore sentiens, vomi-
tumque more consueto sibi procurare
studens, manubrio cultri sui fauces ir-
ritavit, vomituq; non illico succeden-
te, paululum profundius cultrum in-
trusit, qui, partim violentia illa, par-
tim gravitate sua ita dimissus & à fauci-
bus comprehensus, digitorum apices
effugit, & ad Ventericulum, aliquan-
tulum tamen circa Orificium non sine
angustia & dolore subsistens, sensim
tendit. Licet vero Cultrivorus ille ad-
modum perterritus, regressum cultri
inverso corpore moliretur, frustra ta-
men

B 2

men

men omnia : mutato itaque confilio Landsbergensis Cerevisiæ potu Oesophagum potius magis humectare, & cultrum ad Ventriculi cavitatem sic promovere studuit. quod & successit, culterque fundum Ventriculi petijt, sicque angustia & doloribus prædictis cessantibus, Rusticus quidem non parum contristatus ob Hospitem minus gratum, labores tamen consuetos absque molestia obire potuit. Culter, ut post excisionem vidimus, decem pollicum latitudinem adæquabat.

P O S I T I O P R I M A.

Cultri decem transversorum pollicum longi descensus per Os & Oesophagum ad Ventriculum admiratione quidem non caret, at impossibilitatem nullam includit.

S Apientissimus Universi Creator, cuius admirandam Corporis humani, ut & aliorum animalium fabricam, tum *Arist.* 1. de partib. anim. c. 5. tum *Galen.* in libris de *Vsu* part. pluribus extollunt & de prædicant, Regiam quandam & Communitatem

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 21

nem omnibus animalibus spirantibus, *Aristot. 2. Histor. anim. c. 15.* & quæ collum habent, 3. *part. animal. c. 3.* ab Ore ad Ventrículum usque, tanquam ad Universale quoddam promptuarium, *Galen. 4. de Usu part. c. 1.* construxit viam, per quam tanquam per tubulum alimentum & alia ad vitæ nostræ conservationem necessaria ventriculo commodè deferri, *Aristot. 2. de part. anim. c. 3.* ibidemque præparata singulis partibus tandem communicari possint. Oesophagus dicitur, ab οἶσιν καὶ φάγνμα, id est, cibum fero, ut & σῶμαχος, i. Gula. Hanc creator pro singulari & admiranda sua sapientia ita affabre construxit, ut & capacitate sua apta nata esset ad excipien-
dam materiam: Substantia vero disposita ad dimittendam deglutiendamque ean-
dem.

Primum enim satis capax hic meatus conspicitur, quo rebus etiam maioribus deglutiendis locum dare possit; quæ tamen si naturalem Oesophagi expansionem superant, facile inferre possunt vel suffocationis periculum, vel ipsam etiam mortem.

Illud accidit mulieri Rusticæ, cujus *Forest. lib. 15. Observat. 28. Schol.* mentionem facit, quæ carnis fumo induratæ frustum

22 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

non probe masticatum & satis magnum avidius devoraverat: id gulæ infarctum, fortiterque inhærens suffocationem pene intulisset: eodem modo & alteri, eodem teste, poma cruda immatura non masticata, & sic deglutita, gulæ infarcta permanserunt, unde voce in totum suppressa, anhelituque impedito agere animam visa est. *Nicol. Florentinus* de seipso refert, quod cum famelicus existeret, pomumque immaturum ori admovisset, & medietatem ejus una cum osse dentibus prius admotam indidisset, ac præ fame quasi violenter attraxisset, ita ut masticata ad Meri devenisset, ibique substitisset, totalis obstructio viæ illius oborta fuerit, ita ut nil deglutire, nec loqui nec anhelare potuerit. Idem fere accidit amico cuidam, qui in nuptiis inter prandendum frustum carnis assæ de capreola avidius deglutiens, suffocationem illico incurrebat, ita ut nec sermonem nec respirationem edere posset, donec dorso vehementer percusso, & digito gulæ immisso buccella ad ventriculum est protrusa, quo facto ipse à suffocatione totali, & nos assidentes à terrore liberati fuimus. *Marcellus Donatus libro tertio medicarum Historiarum Mirabil. c. 8.* meminit Civis cujusdam, qui

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 23

qui nervosæ carnis bolum improbe masti-
catum ingluviose devoraverat. hic gulæ
orificio inhærens viam deglutiendi ita oc-
cupavit, ut aquæ & tenuissimi cujusque po-
tus transitus omnino interciperetur, ac re-
spiratio maxime læderetur: nec instrumen-
tis mediisque varijs tentatis cedere voluit,
donec septima die bolus ille corruptus in
Ventriculum delapsus, hominem quidem
ab angustia, at non à morte liberavit. ex
dolore enim frequentique & vehementi
loci tractatione, pars inflammata, acceden-
te ex longa inedia virtutum omnium pro-
stratione, decima quarta die vitam cum
morte commutavit.

MORTEM quoque ipsam non raro subse-
qui, sequentia demonstrant. Quidam o-
vum gallinaceum integrum deglutire vo-
lens, ab eodem in Oesophago subsistente
ob totalem auræ vitalis interceptionem il-
lico suffocatus est & extinctus, referente
VViero l. 4. de præstig. demon. c. 2. Mercato-
ri cuidam jentanti frustum cutis pernæ
assatæ ac mica panis, sale & pipere asper-
sæ, infixum est gutturi, unde protinus do-
lor vehemens, convulsiones, rigor, ac
tandem suffocatio oborta sunt, ut est apud
Hildan. Cent. 1. Observ. 35. Similiter & puel-
lo cui-

24 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

lo cuidam frustum lagani adhæsit gutturi, qui statim suffocatus perijt. Haut dissimili ratione juvenis quidam Rastenburgi, cum inter prandendum cachinni excitandi gratia frustum carnis non masticatum, insigne tamen deglutire vellet, ab eadem in Gula hærente, omnibus convivis spectantibus illa ipsa hora suffocatione perijt. Testis est Suetonius Claudium Cæsarem Drusum, Pompeium filium puberem amisisse, piro per lusum in sublime jactato & hiatus oris excepto strangulatum. Nam, ut habet *Arist. s. 34. probl. 9.* quia duo illi meatus, quorum alter deglutitioni, alter respiratori dicatus est, proxime inter se positi sunt, & Oesophagus asperæ arteriæ subjacet, buccella grandiore devorata, locus spirandi proximus adducitur, instringiturque, ut via spiritui omnis denegetur, imprimis, si ea in parte compressio illa, aërisque interceptio fiat, ubi membranosa, non cartilaginosa existit Arteria.

Deinde & SUBSTANTIAM ipsius Oesophagi, ita comparatam esse videmus, ut actionem sibi designatam feliciter absolvere valeat. Nam ea partim membranosa est, partim carnosa sive inter Carnem & Nervum media, quo, ut docet *Arist. 3. de*

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 25

de part. anim. 3. & ob Nervum seu nervosam substantiã in logũ latumq; melius distendi, *1. histor. anim.* 16. & ob carnis molli-
 tiem melius cedere, nec asperitate cibi descend-
 entis lædi posset, unde & perpetuo quodam humore eandem madentem, sic-
 que transitum siccarum rerum commodius concedentem conspiciamus: Nec desunt
 musculosa instrumenta, actioni Oesophagi succurrentia & subservientia: Tres enim
 conjugati notantur Musculi, & quartus sine pari Oesophagæus Orbicularis dictus,
 unde deglutitio non tantum Naturalis ob
 fibras trium generum, *Banbin. l. 2. Anat. Theatr. c. 28.* censenda actio, sed & inprimis
 Animalis, cum in nostra voluntate situm sit pro libitu devorare, pharyngem-
 que beneficio musculorum movere, aut etiam motum ejusdem suspendere. Quoties-
 cunque itaque gratum & dispositum Objectum palato admovetur, orique inferitur,
 sine molestia id ipsum deglutire possumus: Ab ingrato vero abhorret Natura nostra, &
 indisposito meatus transitum haut permittit. Quis ergo non obstupescit intuendo
 Cultrum à Prussiaco nostro Cultrivoro deglutitum, & quidem absque noxa & læ-
 sione Oesophagi. Corpus in capulo satis
 B 5 erat

erat asperum, & latum, objectum plane ingratum, & in altera parte acutum, quodque maximam parit admirationem, tam oblongum. Quî iter illud, quo ab Ore ad Oesophagum, sicque ad Ventriculum itur, satis obliquum feliciter emetiri potuit? Quinimo, quia circa quintam *Gal. 6. Vsu part. 5. & 6.* Thoracis Vertebram Oesophagus nonnihil se in latus dextrum inclinat, quo Trunco arteriæ magnæ descendenti cedat, (ne hæc in transitu ciborum durorum, aut alias non bene comminutorum lædatur) quî culter absque diuturniore mora, & majore molestia tam cito descendere, & anfractus hos evitare potuit, cum etiam si organa satis sint libera & disposita, ingrati tamen & inconvenientis objecti difficilis sit deglutitio. Verum enimvero violentia illa, quam Rusticus noster simul adhibuit, omnem tollit difficultatem: Cum enim Vomitus, primo stimulo fauces tantum irritante, non succederet, vi quadam cultrum profundius intrusit, qui à faucibus arreptus, ita feliciter retrahi haut potuit, extremitate manubrij ad curvitatem quandam aliquo modo renitentem insuper accedente. Ventriculi itaque hospitium hospes minus gratus sic ingressus est.

Haut

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 27

Haut abfimile quid notat *Schenck. l. 3. observat. medic. 7.* de pastore quodam, qui ab obvijs prædonibus coactus est, ut gladium semipedem longum cum corneo manubrio pollicari crassitie devoraret. *Laurentius Foubertus* quoque, ut videre est apud *Hildan. Centur. 1. observ. 54. & Centur. 5. Obs. 75.* cultellum quendam obtusum ostendit, qui panno obductus ab Opilione alteri cuidam vi in os ingestus, & per Gulam dimissus est, quique toto biennio in corpore delitescens, tandem abscessu in Inguine facto excretus, ægerque sic curatus est.

POSITIO II.

Vt cultelli & alia absurda veneficio quodam Ventriculo ingeri & insinuari possunt, ita eadem ingesta esse non raro fingit Melancholicus hominis genius.

CAlor naturalis Microcosmi innumeris procreandarum rerum Ideis longe plenissimus & refertissimus, in materiam multiformem agens, admiranda in corpore nostro non raro producit, quorum causarum ratio non in propatulo esse videtur. Omne vasorum genus, omnis cavitas, quivis etiam recessus, non lapides modo varij ge-

28 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

rij generis, sed & res metallicas, vermes
& animalcula alia aspectu sæpe horrida
producit, quod inprimis in steatomatibus,
atheromatibus & similibus apostematibus
observatum est, teste *Galen. l. 2. ad Glaucon.*
c. 7. dum inquit, *Si aliquando humiditates in*
affectu perduraverint, multiformes habent alte-
rationes. Nam & lapidibus & arenis, & testis
& lignis & carbonibus & limo & sorditiei Bal-
nei, faci & amurca, & multis alijs talibus simi-
lia corpora in abscessibus contineri sæpenumero
inveniuntur. Non raro tamen vel ejecta,
vel post mortem inventa nonnulla conspi-
ciuntur, quæ omne naturale superant prin-
cipium, & non nisi Diaboli arte & malitia
vel in corpore producta, vel eidem infi-
nuata censentur. Magnam enim eidem esse
potentiam, quis negabit? Limitata tamen
ea est, & à nutu Altissimi & Omnipotentis
Dei dependet, cum alias propria virtute
nec pediculum, vilissimum animal, pro-
creare potis sit. Cur vero Deus tantam ei
concedat vim & facultatem hominibus ob
admissa peccata nocendi, ex Theologia sa-
tis superque constat. Ejusmodi historiam
Gemma l. 2. Cosmog. c. 4. nobis suppeditat.
Puella enim quædam Lovaniensis anguil-
lam vivam per alvum primum dejecit, de-
inde

De C
ine per V
fies &
gentes
ntar f
gnorum
appar
viv, ut
inequali
rentur: f
mitus, cu
me iriti
produc
ram aut
piois, u
lent, con
lapides
non lig
craline
angul
ac fpon
neratio
classe
genet
nemo
tum, L
observ
denot
liget

inde per Vomitus, pilos numero copio-
 flores & digiti longitudine, imo floccos
 ingentes pilorum cum materia purulenta
 instar saniei, in qua colluvie & frusta li-
 gnorum & membranarum tenuia ramenta
 apparebant, quin & lignorum partes adeo
 vivæ, ut ex caudicibus obsoletis diffractis
 inæqualiter comminutæ portiones vide-
 rentur: subsecutus quoque ramentosus Vo-
 mitus, cum quo Carbones veri minutissi-
 me triti atque permisti singulis diebus
 prodeuntes ad quantitatem librarum dua-
 rum aut trium, sæpissime cum pilis tam co-
 piosis, ut nuci juglandi includi non pos-
 sent, conspiciebantur: per alvum similiter
 lapides plurimi insignis magnitudinis, nec
 non ligni portio pollicis magnitudine &
 crassitie excreta, ut & Os quoddam Tri-
 angulare solidum foris, intus vero cavum
 ac spongiosum &c. Horum omnium ge-
 nerationem nemo ad naturalium caussarum
 classem referre audebit: Utut enim pilorū
 generationem in varijs corporis partibus
 nemo inficiari poterit; sic enim Cor hirsu-
 tum, Linguam pilosam, Naturæ Consulti
 observarunt, & per Vrinæ pilos ejectos
 esse notarunt: tanta tamen pilorum copia,
 lignorum fragmenta, & alia æque absurda,
 artes.

30 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
artes Diaboli hic plurimum valuisse, satis
designant. Refert *Beniven. lib. de admi-
rand. morbor. caus.* mulierem quandam spi-
ritu maligno obfessam, dum intolerabilibus
Ventriculi torminibus divelleretur, nec
Medici ullam opem ferre possent, repente
oblongos & recurvos clavos, æneasque a-
cus una cum Cera ex capillis conglomerat-
as evomuisse, & postremo ingens carneum
jenticuli frustum, quale nec Gigantis fau-
ces deglutirent, eructasse. Ita & *Langius*
l. 1. epistol. med. c. 38. agricolæ cujusdam me-
minit, qui, cum crudelibus dolorum tor-
mentis in altero Hypochondriorum latere
conficeretur, clavum ferreum sub illæsa
cute manu subito apprehendit, quo à Bal-
neatore extracto, at dolore nihilominus
fæviente, is sibi ipsi, ex animi Impotentia,
violentas intulit manus, in cujus Ventricu-
lo aperto lignum teres & oblongum, qua-
tuor ex *Chalybe cultri*, partim acuti, partim
instar ferræ dentati, ac duo ferramenta
aspera reperta fuerunt, quorum singula
spithami longitudinem excedebant. Quis
hæc non Dæmonis astu & arte ingesta fuis-
se affirmaret? Quis hic Veneficium non ha-
buisset locum diceret? Haut absimili modo
Polonus quidam miles præterita æstate ad
me

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 31

me veniens, narravit, se per multos annos
captivum à Moschis detentum fuisse, cum-
que ei ut & alijs captivis, gloriosissima illa
pace, armis victricibus Augustissimi nostri
VLADISLAI Domini mei longe clemen-
tissimi impetrata, regressio & dimissio
concessa esset, sibi & alijs poculum à Mo-
schis præparatum & propinatum fuisse. eo
vero exhausto, alios atrocissimos dolores &
lancinationes infimi ventris usque ad inter-
necionem, se vero enormes Vomitus perce-
pisse, simulque lacertarum varia genera
non sine molestia ejecisse. Nonnunquam
tamen & violentiam quandam hostis ille
generis humani adhibet, & ori nonnulla
devoranda intrudit, quod sequens Histo-
ria à Rulando, *Centur. 4. curat. Empiric. 15.*
consignata, docet. Puella quædam octo-
decim annorum cum aliquando sub noctem
domum sola rediret, vir quidam amictus
veste nigra (Diabolus nim.) à tergo puel-
lam adortus est, cirros comprehendit, ca-
put retraxit, naresque obturavit: ubi sic
tractata puella Os exclamando aperuit: in
illud ille impressit quippiam: quod cum ea
rejicere conaretur, repressit ille per fauces
ad Oesophagum, ut invita deglutiverit:
quo facto puellam relinquit, quæ subito
obmu-

32 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

obmutescit, & domum reversa muta per octo dies māsīt, deinceps sponte loqui cœpit, & multis diebus vomitu rejecit maximo & diro cum cruciatu res perpetua memoria dignas, utpote, acus, aciculas, clavorum varia genera, antias, capillos complicatos, obolos, fibulas, ovorum putamina integra, fila, cultros, aliaque multa, quæ ab astantibus & intuentibus sunt reservata, & mihi monstrata. &c. Similia exempla & de his eorumque modis vide plura apud *Clariss. Senn. l. 6. Pract. de Morb. occult. c. 1. part. 9.* Ad horum vero classē historiam nostri Rustici referre haut poterimus. voluntaria enim hæc erat cultri in Os immissio, libera titillatio, & naturalis, utut improvisa illa deglutitio. Quid? quod præter cultrum hunc nil, nec minimum quidpiam in Ventriculo repertum fuerit.

Utrum vero Melancholica eundem divexarit Imaginatio, dispiciendum. Non raro sane accidit, quod adusti & Melancholici sanguinis, vel in Cerebro generati, vel aliunde transmissi fumi & exhalationes Menti tenebras offundant, Cerebrumque obnubilent, haut aliter, quam vespertinæ aut nocturnæ tenebræ animos hominum in ijs versantium terrentes & perturbantes, unde

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 33

unde ratio cæcutit, & densis nubibus circumsepta, luce sua privatur, totaque passim in suis discursibus hallucinatur & errat. Ut autem diversitas est Temperamentorum, in quibus fumi hi Melancholici dominantur, ita & variæ diversæque oboriuntur Melancholiæ species, Imaginatricem inprimis lædentes, vitiantes, & corrumpentes. Nec quicquam tam absurdum aut ineptum sanis unquam occurrere potest, quod non ejusmodi Melancholici somnient, & verissimum esse pertinaciter credant. Hinc invenies, inquit *Galen. l. 3. de loc. aff. 6. 7.* alios, qui se putant figulinum vas, & ob id contactum hominum & propinquitatem fugiunt: alios, qui se vitreos opinantur. *Aëtius* refert, quendam in id erroris prolapsus, ut se capite minutum crederet, idque passim lamentaretur, donec pileo ingentis ponderis ferreo, illius vertici superaddito, ab hac phantasia dimoveretur. *Trallianus* scribit, se mulierem vidisse, quæ se à Serpente exedi pertinaciter asseveraret, hanc autem Pharmacis Vomitorijs, & supposito in pelvim æneam clanculum serpente, sanitati restitutam esse. Fuerunt, qui se aves esse arbitrati sunt, ita ut se non moverint, nisi cum motis brachijs ad alarum similitudinem

C

nem

34 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
nem volare crederentur. Quinimo fingunt
nonnulli, se nonnulla in corpore maxime
molesta fovere. Ille apud *Plater. in Obs. p. 40.*
se ranam vivam in corpore à multis annis
alere, imaginabatur: alij se anguillas, serpē-
tes, & similia in corpore habere somniant.
Similia exempla, ut sepius in Praxi notan-
tur, ita inter alios vide *Quercetan. in Dia-*
tet. polyhist. p. 154. Forest. l. 10. Obs. 12. Mar-
cell. Donat. l. 2. mirabil. c. 1. Schenck l. 1. Ob-
servat. 245. & seq. Plater. l. 1. Obs. Senn. lib. 2.
Inst. par. 3. s. 2. cap. 4. & lib. 1. practic. part. 2.
c. 8. Camerar. horar. succis. Cent. 1. C. 72. No-
strum verò Rusticum simili Melancholia
obrutum fuisse, forte quis initio colligere
potuisset, ni mox certa aliorum, ut & ip-
sius relatio aliud edocuisset: accebat, quod
ipsius Temperamentum haut Melancholi-
cum conspiceretur. Licet enim post assum-
tam Martis buccellam tristiores interdum
exhibuerit vultum, non tamen naturali id
ejus constitutioni, aut Melancholiæ, sed ti-
mori potius, ob dubium extractionis & cu-
rationis successum, adscribendum erat. Hic
ipse satis hilarē se in conviviis & conversa-
tionibus antea præbuerat, nec signa Melan-
cholici Temperamēti præ se ferebat. Quare
etiā à Medicis facile fides ei data, & de cu-
ratione consultatio instituta. De

De

MEDICORVM
CONSULTATIONE.

SECTIO SECUNDA.

Miserrima hæc afflicti Rustici conditio multorum animos ad commiserationem commovit, Primum itaque Consul Landsbergensis, Dominus Martinus Hartlein, amicus meus honorandus, qui inviserat Rusticum, & omnia etiam minutissima ab eodem percontatus fuerat, me convenit, & Historia ipsa, ut & ægri statu expositis, consilium meum imploravit, cui hoc dedi responsi: Rem magni esse momenti, & similem casum vix unum & alterum in Observationibus Medicorum reperiri, & enarrata Historia Cultrivori Pragensis, suasi, ut Rusticus ille huc quam primum ablegaretur, quò à toto Collegio Medico, quid faciendum esset, deliberatio institui posset. In difficilioribus enim artis operibus

C 2

vult

vult Hippocrat. ne nimium nostræ fidamus scientiæ, sed & alios in consilium vocemus Medicos, ut communi consilio quid faciendum quidve omitendum sit, concludatur. Paulo post hic ipse Casus *Cl. Dno. L. Crugero Collegæ & amico dilecto*, per literas à *Generoso & Nobiliss. quodam Viro* conscriptus exponitur, & tandem Patiens ipse cum commendatitiis Regiomontum mittitur, ut Medicorum se submittat curæ. Qui sese Medicis conspiciendum & contrectandum præbuit. Hi verò consideratis considerandis, & examinatis examinandis, nullam hic subesse Phantasiæ & Imaginationis læsionem, sed cultrum revera deglutitum esse, & intra corpus delitescere, concluderunt. Dies itaque 25. Iunij indicta est Medicorum conventui, qui & in horto *Dni. D. Lothi Profess. Primar. & Sen. nec non Archiatri Electoralis*, tum temporis decumbentis, præsentem Decano, & alijs Medicis Dominis celebratus est, ita ut quisq; de proposito casu suam libe-

re ape-

re aperuerit mentem, sententiamque dixerit. Tandem examinatis 1. VIRIBUS (quæ in magnis operationibus ante omnia attendendæ, quo æger evadere possit, ne iis prostratis frustra laboret Medicus) satis firmis adhuc & validis, 2. LOCO AFFECTO, abdomen enim aperiendum, Ventriculoque vulnus ad extrahendum cultrum infligendum erat: 3. NECESSITATE operationis, quæ hic maxime urgebat, ne vel vires deficerent, vel ægrotus ipse procrastinationem ægre ferens, ad impatientiam disponderetur; tandem, inquam, unanimi consensu conclusum est: Ut sectio ante Caniculares instituatur, præmissis tamen iis, quæ ad aliqualem præparationem necessaria videbantur: simul ut balsamicorum Oleorum usus internus præmittatur, quo sic dolores Ventriculi demulcerentur, & is ipse balsamicam imbibere posset Virtutem: Balsamum verò, HISPANIÆ dictum, omnibus aliis nominatis præferendum, & in u-

38 DE CULTRIVORO PRUSSIACO:
sum trahendum suadebat experientis-
simus noster Senior. Dn. D. Lothus:
Cui & reliqui Medici assensum facile
dedere : nec displicebat Magneticum
imponere Emplastrum , incitati exem-
plo curationis Pragensis.

*Cum verò certis de causis , imprimis ob mayo-
rem Vulneris infimi Ventrìs , multis humoribus
abundantis , efficaciam , Balsamum hoc nonnihil
immutatum sit , utriusque descriptionem subjun-
gere placuit. Sic autem habet Hieronym. Fa-
brit. ab Aquapend. 2. Oper. Chirurg. part. 2.
c. 7. p. 805. Non possum autem , inquit , si-
lentio involvere , medicamentum quod-
dam præstantissimum ad partium nervosa-
rum vulnera. Cujus descriptionem ab Hi-
spano quodam Sacerdote , fide dignissimo ,
accepi : qui retulit , in Hispania non licere
hoc medicamentum componere , quod ho-
mines medicamenti viribus confisi , facile
digladientur , inque arenam descendant.
Est autem hoc :*

℞. Olei vetustiss. Vnc. iiij
Terebinth. pura Vnc. viij
Frumenti integr. Vnc. jß.
Hyperic. Vnc. ij

Rad.

Rad. Carduiben. Valerian. an. Vnc. j.

Thuris pulveris. Unc. ij.

Radices & herbæ, crasso modo contundantur, in olla ponantur, & tantum Vini albi super fundatur, ut omnia in Vino mergantur, & per biduum facta infusione, oleum & frumentum adjiciantur, & coquantur omnia ad Vini consumptionem. Mox facta forti expressione, addatur Terebinth. & thus, & iterum parum sinantur ebullire, serventurque in vase vitreo. Sanat vulnera, ut ajunt, spatio viginti quatuor horarum. Modus utendi talis est. Abluto prius vulnere vino albo frigido, statim inungitur totum vulnus oleo prædicto calente: quod si hoc commodè fieri nequeat, per siphonem intra vulnus, tanquam per clysterem immittitur; & confestim labia vulneris ad mutuum contactum adducuntur deligatura, aut sutura, aut glutino, deinde partes circumstantes prædicto oleo similiter inunguntur. Supra verò vulneris labia jam reducta, linteam imponitur, prædicto oleo madens, & supra hoc aliud, Vino nigro expressum, mox alia lintea sicca: deinde fascia superligatur.

Nostrum, quod usurpatum fuit, sequens erat.

C 4

R. Ol.

Rx. Ol. olivar. recent. Vnc. ij.

Therebinth. Vnc. jß.

summit. Valerian.

Hyperic.

Carduib. an. p jß.

Thuris Vnc. j.

Myrrh. el. aloes opt. an. Dr. ij.

Cocc. infect. Dr. j.

Res. pin. rec. Dr. ij.

Vini malvatic. Vnc. iiij.

Misce, stent in digestionem quatuor horas, tum leniter ebulliant, donec Vinum fere absumentum sit, tum colentur, & exprimantur.

POSITIO III.

Culter absorbtus beneficio caloris innati in Ventriculo aliquo quidem modo alterari, at digeri, aut absumi haut potuisset: per sectionem itaque eum extrahendum à Collegio Medico recte conclusum fuit.

Nonnullorum animalium, queis crassior cibus pro alimento est, non tantum carnosus ad digerenda etiam duriora, conspicitur Ventriculus; sed & membranosa dantur Ventriculi Substantia, in quibus

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 41

bus calor ita exaltatus, facultasque ipsorum ita disposita, ut durissima quæque, non tantum ex Penu Animalium & Vegetabilium, sed & mineralium petita & deglutita, dextrè conficere valeant. De struthione notum est, quod, secundum nonnullorum autorum assertionem, ferrum & deglutiat & conficiat. Testatur id *Langius l. 1. epist. medic. 12. se sc. vidisse struthiones ex ferro conflata numismata in horto Ducis Ferrariæ deglutivisse & concoxisse. Idem se apud Antuerpienses vidisse, & observasse scribit Amat. Lusit. Cent. 2. c. 69. Contrariam quidem Aldrovand. l. 9. Ornitholog. 6. 2. cum nonnullis fovet sententiam, existimatque ferrum, aut ex eo conflata numismata, à struthione quidem deglutiri, at non absumi aut confici. Verum, qua ratione gallinarum membra, auro liquefcenti mixta, idipsum consumunt? referente Plinio l. 26. natural. histor. c. 4. & ex hoc Mizald. Centur. 4. memorabil. 99. Scaliger exerc. 88. Qua ratione auri folia cum alimento gallinarum mixta, iisque pro cibo exhibita, non solum eas saginant, sed ruffum etiam & quasi aureum colorem conciliant? ut tradit Hieronym. Reusner tract. de Scorbut. exerc. 7. p. 504. nec non Carol. Rosenberberg.*

A 5 animad.

42 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

animadvers. & Exercitat. Medic. 31. Clarissimus Eichstad. tractat. de Confect. al kerm. testatur, se ante paucos annos Gallinæ Calcuticæ duos foliorum auri libellos cum ordinario pabulo absorbendos dedisse, eamque postea mactasse, & reperisse in ea carnem naturali colore imbutam, pulchram & puram, at nec in cavitate Thoracis, neque in Intestinis reliquias foliorum Auri, multo minus incrustationem ab iis. *Schnitzerus epist. 50.* cistæ Medicæ proficitur, gallinam quandam multos devorasse nummos, postmodumque in mactato Ventriculo inventos esse aliquot ad medietatem consumptos, inprimis argentum digitalis argentati filioliæ, ut præter æs nil restaret. Sequens historia idem confirmare videtur: In horto civis cujusdam Regiomontani primarij nonnulli Convivæ conis ludebant, nummosque æneos & argenteos in terram deponebant, ibi gallus quidam Indicus forte obambulans, aliquot nummos furto aufert & deglutit: Convivæ ejus præsentiam nihil curantes, mirantur defectum nummorum depositorum: Gallum mox revertentem, & similia patrantem, in recenti crimineprehendunt, sicque alios nummos devorandos studio ipsi objiciunt, & post aliquot

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 43

quot horas supplicium de eodem sumendum, sententiam ferunt, & Veru infigendum Igneque torrendum concludunt, prius tamen Ventriculum inquirunt, inque eo nummos inveniunt alios semiresolutos, alios vero in totum fere absumtos, idque non sine admiratione. De muribus, quod secundum Theophrastum ferrum rodant, aurique scobem appetant, & procul dubio digerant, apud *Plin. l. 8. natural. histor. c. 57.* legimus. Ventriculo vero humano similem competere conficiendorum mineralium virtutem & facultatem, & quidem naturaliter & ordinariè, non facile quis dixerit. Nobiliori enim Creaturæ, nobilius quoque & facilius Natura assignavit alimentum, ne duritie eiusdem & concoquendi difficultate præpedita, in negotiis gravioribus, & actionibus subtilioribus expediendis retardaretur. Et qua ratione Minerale aliquod deglutitum, & non probe in ore masticatum, à Ventriculo confici poterit, cum nec Vegetabilium, nec Animalium partes nonnullæ crassiores & duriores, Oris præparationem subterfugientes, in, & ab eodem facile digerantur? Hinc officula, tendines, ligamenta, & alia cruda, per alvum vicissim immutata rejecta, observata fuerunt.

44 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
fuerunt. Quidam per imprudentiam frustum Corij devorans, post semestrem spatium inconfectum idipsum per alvum egressit, ut habet *Hildan. c. 1. obser. 31.* Novi quendam Virum primarium, qui deglutita portiuncula cruda de pomo citro, paulo post Tertianam incurrit intermittentem, quæ prius sedari haut potuit, quam portio illa per Vomitum iterum ejecta fuerit, quæ tamen nil alterata visebatur. Casei portiunculam per biennium in Matronæ cujusdam Ventriculo hæsisse, postmodumque Vomitu ejectam esse, notatum est. Nec urgere hic videtur necessitas, ut ad occultam aliquam Ventriculi qualitatem confugiamus, cum Naturæ intentio inprimis attendenda, eiusque scopus perpendendus, hæc enim ad spirituum subtiliorum generationem aëreum potius homini voluit destinare alimentum. Sed quid multis? Nonne vel quotidie videmus Mineralia, ita ut assumpta fuerint, cruda vicissim & inconfecta ejici? *Gal. l. 1. de Natural. facult. refert,* quendam annulum aureum Ore detentum imprudenter deglutivisse, & postea immutatum excrevisse. Simile quid de puella octennali prodidit *Cornarius præmedit. observat. med. c. 27.* Alius tres taleros cum Cerevisia

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 45

revisia unico haustu per gulam dimisit,
quos tertio die immutatos per alvum vi-
cissim emisit referente Foresto. Nonnemo
clavos ferreos ob modicam stipem devo-
ravit, & crudos rursus eosdem ejecit, teste
*Cardano l.8. de rer. variet. c.40. Schenck. l.3.
observ. medic.2.* scribit, quendam filices du-
ros ingestos, eosdem vicissim excrevisse.
Quædam, notante *Benivenio c.20. de abdit.*
acum æneam devoraverat, quæ decimo
demum anno per terebratum Ventriculum
è parvo demissa foramine prodiit, vulnus-
que consolidatum & curatum. Ancillam
quandam aciculam deglutivisse, eandem-
que decimo quarto die immutatam eges-
sisse habet *Hildan. Centur.1. observ.34.* Acu-
men cultri quendam absorpsisse, & immu-
tatum per posteriora reddidisse scribit Fo-
rest, qui & de fratre suo adhuc puero re-
fert, quod plumbum rotundum, sed de-
pressum, inter ludendum deglutiverit, &
die tertia absque molestia cum fecibus per
alvum reddiderit. Hæc & similia, quæ
passim apud autores, & sæpius in Praxi
occurrunt, satis evincunt mineralia deglu-
tita à Ventriculo humano haut confici pos-
se. Nec est, quod quis hinc colligat inter-
num Mineralium usum supervacaneum ef-
se, &

46 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
se, & frustra à Medicis commendari; imò
aurum, argentum, uniones, & similia ægrè
habentibus sine successu propinari, cum ea
plus hominis crumenam, quam vel corpus
ejusdem corroborare valeant, cui senten-
tiæ inter alios subscribunt *Quercetan.* in
Tetrad. c. 25. & 31. & in *Pest. Alexic. l. 2. c. 7.*
ut & Augustani Medici, qui in Pharmaco-
pœa sua ad Auream Alexandrin. statuunt,
quod Auri & Argenti in Medicinas addi-
tio opinioni magis, quam intentioni satis-
faciat, & ad pascendos oculos ex Arabum
luxu, ad conciliandam Pharmaco autorita-
tem, introducta sit, cum tantum absit, ut
calor noster natus Virtutem ex iis sua ex-
halatione vel vi quamvis intensa prolicere
possit, ut ea ipsa integra, ac nullam penitus
ab assumptione mutationem passa, excerni
observemus. Verum enim verò licet aurum,
quod medicamenti rationem habet, ut &
alia mineralia, ab Archæo Ventriculi nostri
exactè elaborari & dissolvi, inque chylum
converti nequeant: sufficit tamen, quod il-
lud Solari sua influentia, occultæque Vir-
tutis radiis in ipsum Cor, Microcosmi so-
lem, sympathetica quadam Virtute agat,
facultatemque suam Visceri huic conferat:
Imo, quis negaret spiritum quendam ex:
foliis

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 47

foliis auri, instar evaporationis alicujus, spiritibus nostris, eidem analogis, communicari posse, cum & aliis mineralibus eiusmodi effluvium spirituale, corpori nostro sese insinuans, denegare haut possumus? Iaspidem externè admotam, & manibus contentam, ad miraculum usque sanguinis fluxum compescere, non tantum *Boëtius de Boot tr. de gemmis. cap. propr. scriptum*, & aliquot observationibus comprobatum reliquit, sed & ego ipse similem lapidis huius efficaciam in nimia Hæmorrhogia sæpissime expertus sum. Senex quidam septuagenarius, cum cruentam per aliquot dies emitteret Urinam, idoneis interne propinatis medicamentis, restituitur, & paulo post ob motum vehementiorem, & maiorem Venæ rupturam, periculosius quoque profluvium sanguinis, maxima cum virium prostratione sensit: Internis & externis mediis & remediis nil proficientibus, usum prædicti lapidis suasi: comparatas igitur ex illis armillas manibus adhibuit, & vix hora elapsa (mirum dictu!) sanguinis fluxus non sine admiratione cessavit, & hic viribus recollectis sensim convaleuit. Eadem armillæ in nimio mensium profluvio, ut & Hæmorrhogia narium, plurimis

48 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
rimis profuere. Sed & postmodum aliquot
alia exempla virtutem Iaspidum efficacem
demonstrarunt. Nonne Crystallum appen-
sum in Vertigine plurimum valere ex *Pla-
ter. l. 1. pract. de funct. l. p. 246.* constat? Sap-
phirum oculis admotum adversus variolas
& morbillos eosdem defendere docet *Plat.
lib. de dolor. pag. 853. Scholtz. in epist. 160.*
nec mulierculis hoc ipsum ignotum est.
Quid de succino dicam? cuius attractrix
facultas vel aliquali calore excitari potest.
Cum ante biennium Variolæ essent hic E-
pidemiales, virgunculæ cuidam in princi-
pio morbi, ante earundem eruptionem bra-
chialia ex succino parata, Carpo circumpo-
sita fuere, cumque à sinistra manu sæpius
deciderent, dextræ vero semper admota
manerent, variolarum immensa copia ibi-
dem loci prorupere, ita ut non sine mole-
stia ardorem illarum ferre coacta fuerit.
Hac de causa etiam ad revellendum à ca-
pite dolorem, plantis pedum supponitur.
Quod verò ab oculis Catharrales defluxio-
nes avertat, si Nuchæ imponatur & geste-
tur, lippis, quod dicitur, & tonsoribus no-
tum est. Quod si hæc, & alia infinita (ut
nil jam de Lapidis Nephritici virtute di-
cam) externè tantum appensa vel admota,
virtu-

virtutem insignem corpori conferunt, spiritali suo effluvio morbificæ resistunt constitutioni, quidni aurum, & alia internè sumta, efficere poterunt? Nonne, si tremor partium ab Hydrargyri usu exortus est, & vel ori nummus aureus imponatur, ille ipse vel ex Centro corporis evocatur? Aurifabri cujusdam minister, cum ab usu continuo Hydrargyri, visum debiliorem percepisset, me suatore, per aliquot dies ductum aureum ore gestavit, unde quotidie albedinem contraxit, visusque restitutus est. Virtualis itaque medicamenti potentia membris appropriatis, eo ipso etiam in corpore non digesto, communicari potest, dummodo calor noster aliquo modo in idipsum agat, quem tamen interdum satis efficacem in nonnullis subjectis deprehendimus. Refert *Amatus Lusitanus Centur. 2. Curat. 69.* quendam numisma æneum devorasse, & nulla percepta noxa, nisi quod gracilitas quædam corporis suborta fuerit, anno elapso cum excrementis egressisse, at exiguum, & ita à calore naturali absumentum, ut omnes in admirationem traxerit, idemque addit se vidisse apud Ferrarienses Heluonem, qui coria, testas, & fracta vitrea vasa comederit, concoxerit, & digesserit, ut

D eum

50 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

eum omnes struthiocamelum appellarint,
 de quo & apud *Columb. l. 15. Anatom. p. 486.*
 Ita aliquomodo immutata, at non absorta
 conspiciebatur illa moneta argentea *ein hal-*
ber Ort von ein Spanisch Real, quam Virgun-
 cula novennalis, Civis cuiusdam Inster-
 burgensis filia deglutiverat: postquam e-
 nim septima die iterum per secessum ean-
 dem eiecisset, nigro plane colore, non nisi
 à calore interno ipsi conciliato, infecta con-
 spiciebatur. Haut dissimile quid & circa
 Rusticum nostrum notavimus: Cum enim
 per undecim dies Culter ferreus in Venti-
 culo delituisse, paululum circa cuspidem
 mutatus conspiciebatur, ac si aliqualem Ig-
 nis vehementiam sustinuisse. Quis vero
 crederet successive, & mora temporis me-
 tallicum hoc corpus potuisse absumi? Cum
 imprimis debilior esset Ventriculi consti-
 tutio, calor ipsius languidus, & prædictæ
 rationes aliud suaderent. Necessario ita-
 que de excisione eiusdem cogitandum
 erat: quæ enim præter naturam in corpore
 nostro detinentur, removenda esse dicitur
 Galenus, suadet ratio.

Posi-

POSITIO IV.

*Ut culter ille deglutitus à Natura non absumi,
ita nec ab eadem ullo modo evacuari potuisset, & cum diuturnior eius in Ventriculo
mora non parum molestia & damni inferre
valuisset, per sectionem eruendus erat.*

INeptam quis forte æstimaret illam excisionem, si vel nil molestiarum & damni eius præsentia dedisset, vel etiam Natura ipsa eundem tandem expulisset. Observatum enim est, etiam in nobilioribus partibus nonnulla absque periculo delituisse per multa tempora. *Thomas Rodericus Aveiga l. 5. locor. aff. c. 1. comm. refert, Cervam repertam fuisse Cordi infixam gerentem antiquam ex Venatione sagittam. Ex Alexandro Bened. l. 4. Anat. c. 24. sequentia depromuntur. Quidam Græcus Sciurus, inquit, nomine, mihi notissimus, Chalcidis in expugnatione circa tempora sagitta vulneratus, ductus inter captivos à Turcis, persanato quoquo modo vulnere, annis Viginti vitam duxit servilem; tandem liber Cydonem venit, & post quintum annum, dum aqua per æstatem frigida os collueret, concitatis supra modum sternutamentis, magno pruritu, inter maximos conatus prosiliit*

52 **DE CULTRIVORO PRUSSIACO.**
ē naribus sagitta frustum, digiti mediꝝ longitu-
dine, ferrea acie, nec aliquam *Vulneris* notam
reliquit. Quī globulus sclopetarius intra
Cranium & duram menynghem, per sex
menses citra ullam noxam impactus fuerit,
posteritati scriptum reliquit *Hildan. Observ.*
Chirurg. 2. l. 2. Admirandum exemplum
quoque, imo miraculum quoddam Naturæ
notavit *Zacut. Lusitan. l. 1. de prax. medic.*
admirab. Obs. 5. inquiens: *Meretrix cum in*
caupona nimium Baccho indulgeret, ebria &
rixabunda obvios quosque objurgabat. Ecce ab
alio ebrio, longo satis, at acutissimo cultello, illi
super verticem capitis profundum inflictum est
vulnus. Semimortua pluribus diebus sine sensu
& motu remansit, deinde magno labore curata,
evasit. In huius post octo annos ex febris mali-
gna emortua, & in Xenodochio per Anatomen
dissectæ capite, intra duram matrem & Cra-
nium, dimidium cultelli, quo antea fuerat vul-
nerata, ferrugine obsitum, inventum est. Hæc
dum post vulnus vixit, munera domestica exer-
cebat, & nullum unquam facultatum rectri-
cum, aut animalium lesionem sentiebat.

Deinde & Natura ipsa, quæ admiranda
sui curatrix est, non raro ea, quæ ipsi præ-
ter naturam communicata sunt, tandem
expellit; hac ratione cultellus ille, cujus,
posit. 1.

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 53

posit. 1. ex Hildan. facta est mentio, deglutitus, & toto biennio in corpore delitescens, tandem per abscessum à Natura factum, excretus est. Cuspidem sagittæ juxta inguina inflictam, sexto anno eductam esse scribit *Hippocr. 5. Epidem. Sect. 7. Hist. 7.* Similia videantur apud *Hildan. Cent. 2. observ. 74. & c. 1. obs. 62.* nec non *Cl. Senn. l. 5. practic. part. 4. c. 5. Schenk. & alios.*

Verumenimverò neutrum apud Rusticum nostrum locum mereri potuisset: Nam primo, rariora illa Exempla nullam inferre possunt regulam, cum contraria plurima dentur, ubi vel festucæ portio corpori infixæ irreparabile damnum intulerit. Quod si vero ferrum in Ventriculo ferruginem contraxisset, nonne dira exinde subsecuta fuissent symptomata? In Ventriculo enim varij sæpissime delitescunt humores, vel falsi, vel acidi, acresve, qui corpus minerale inficere & inquinare, ferrumque ad ferruginem disponere potuissent. Utrum verò successu temporis per abscessum, vel alia ratione à Natura expelli potuerit, non sine causa in dubium vocatur: imprimis si longitudinem, & ponderositatem ipsius cultri inspiciamus, deinde & locum ipsum membranosum examinemus. Taceo, quod

D 3 eximium

54 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
eximium temporis intervallum, Natura
ad tantum opus perficiendum exegisset, ut
alia testantur exempla, quæ tamen mora
ægrotō nostro maxime molesta fuisset, &
facile ad Melācholiā disponere potuisset.

POSITIO V.

*Balsamicam internorum remediorū vim Mem-
bra corporis nostri non raro ita imbibunt,
ut adversus ingruentes morbos plurimum va-
lere possint.*

Alimentorum assidue usurpatorum eam
esse Vim, ut Temperamentum corpo-
ris mutare, & suum quodammodo induce-
re valeant, vult Bickerus in *Hermet. rediv.* p.
215. Meminitque Cardanus, eodem refe-
rente, se Infantes animalium lacte, præfer-
tim caprarum, nutritos vidisse, in quibus
nihil quoad habitum corporis fuit deside-
ratum, at eosdem Ingenij vigorem amisisse,
& dum adoleverint, quasi stupidos &
stolidos evasisse. Verum & medicamen-
ta ipsa, sæpe sæpiusque assumpta, corpori
ejusque partibus facultatem suam commu-
nicare, & eadem quasi imprægnare, liqui-
do constat. Natura enim ex corporea me-
dicamenti massa, succum & spiritum con-
venien-

venientem elicit, quo imbuta adventanti morbo occurrere, & resistere studet: ille vero licet primitus naturæ nostræ non admodum arrideat, quippe, quod non alimenti, quo magis delectatur, sed medicamento indolem sapiat, sensim tamen & successive eundem continua usurpatione ita familiarem sibi reddit, ut iam Natura quasi immutata conspiciatur. Suo id exemplo testari poterit Puella illa, ab Indorum Rege Napelli Veneno à primis annis nutrita. De Mithridate Ponti Rege tradunt Historici, quod quotidiano Mithridatij usu suum adversus venena corpus ita firmaverit, Temperamentumque suum ita immutarit, ut venena nil illi nocere potuerint, etiam tum, cum maxime cuperet: postquam enim exitioso atque Violento veneno (quo filix eius enectæ sunt) iterum atque iterum epoto, potius interire, quam vivus in Romanorum potestatem venire decrevisset, nullum invenit Venenum tam potens, quod ipsum internecioni tradere potuerit. Si Helleborus à capra devoretur, inquit *Smetius in Miscellan. p. 137.* & in Ventriculo primum, deinde in Iecore, demum in uberibus concoquatur & transformetur, inque speciem aliam subinde transplanteretur, nihi-

56 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
lominus permanebit in lacte ex hac planta
vis generata purgatrix. Memorabile quo-
que est illud, quod *Crato in Epist. medic.*
Scholtz. 16. annotavit, quemdam continuo
RHABARBARI usu, non tantum ab Hy-
drope liberatum, sed & reliqua membra
robustiora facta, & Balsamo quodam na-
turali ex Rhabarbaro educto, corroborata,
coloremque totius corporis optimum, ut &
functiones omnes corporis rediisse, eum-
que vixisse sanum & incolumen citra ullam
infirmi-
tatem, usque ad primum senium. Et
cum postmodum Cerebro ipsius lethale
vulnus esset inflic-
tum, præter Medicorum
& Chirurgorum spem, felicissimam exper-
tus est curationem. De ALOE sæpius, de-
bito tamen modo usurpata, spondet *Mün-*
derer. in Aloedar marocost. c. 13. eam vel per
se solam pro tuenda sanitate sufficere, ac
plurimorum hominum vires, robur, inco-
lunitatemque unicè jam olim tutatam esse,
quorum ætatem ad longos dies, & anno-
rum liberiores liberalioresq; progeniem
produxerit: arcere enim dicit omnes cu-
juscunque generis putredines, tam in Vi-
vis, quam in mortuis, humores ab omni
corruptela vindicare, nihilque in homine
vel vivere vel degere eandem permittere,
nisi

nisi quod ad eius salutem & Vitam spectet. Catharros insuper, & defluxiones ad articulos ruituras, subtrahere, ita ut, teste Mormanno Medico clarif. ij, qui sibi continuum Aloes usum familiarem fecerint, ab omni Podagra & Catharro securi esse possint. *Est enim in Aloe balsamicum quiddam, balsamo nostro naturali admodum confine, cunctos humores succosque, siquidem naturales adhuc fuerint, conservans, praternaturales evacans, medios emendans, universos putrescere ac corrumpi prohibens.* Hacque de causa pillularum aloeticarum frequentiore usu, Iohannem Hermannum Witteberg. Medicum, ad octuagesimum annum vitam feliciter produxisse, scribit *Döring. l. de Mithridat. p. 149.* Nec est, quod quis metuat, Naturam assuefactam vim assumptorum contemnere, quoniam, ut inquit *Avicenn. 4. f. 1. c. 1.* ab assuetis non fiat passio, unde & in morbis mutanda esse remedia, cum Hippocr. censent *Averrh. l. 7. c. 2. Avicenn. l. 22. f. 3. tr. 2. c. 7. Paul. l. 3. c. 78.* continuamque unius medicamenti usurpationem dissuadent. Verum haut inconcinnè quis inter præservatoria & Curatoria remedia, distinguere posset: illaque haut esse immutanda, cum Natura ex remedio sibi familiari ita formata

58 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
mata firmataque sit, ut insultus morbificos
leviores facilius abigere, ingruentes vero
& corpus molestantes felicius eliminare
possit, ut exempla allegata comprobare
videntur. In curatione aliter sese res habet,
ibi enim, inprimis si voto successus non re-
spondet, medicamenta variari possunt, si
vero auxilium à Pharmaco persentitur,
quis sane mentis ipsius attentaret mutatio-
nem? Hinc illud Hippocr. l. 2. aph. 52. no-
tandum: *Si quis omnia convenienter exactoque
judicio faciat, nec quicquam ea ratione efficiat,
tamen ad aliud non est progrediendum, modo id
maneant, quod ineuntibus remedijs visum est.*
Ut enim non temere in usu remediorum
perseverandum, ita nec temere illicoque
ab eorum usu abeundum. Et in longis mor-
bis, docente Celso l. 1. c. 3. quos tempus, ut
facit, ita & tollit, non statim condemnan-
dum, si quid non statim profuit; minus ve-
ro removendum, si quid paululum saltem
juvat, quia profectus tempore expletur.
Si quid tamen non sat cito responderet, licet
aliud consimile experiri, juxta illud Haly 8.
pract. c. ult: Cum diutius uno curaverit me-
dicamine, nec prodest ad contrarium tran-
sire, quoniam hujus forte materia, non
convenit hujusmodi naturæ &c. Ut vero
in aliis

DE CULTRIVORO PRUSSIAÇO. 59

in aliis omnibus, ita & hic consuetudini & Naturæ aliquid dandum, ne nausea excitata, malum exasperetur. Sicque tandem ob signo, non abs re Potionem Balsamicam (*erat a. sequen. R. ol. olivar. comm. lib. β. Hyperic. com. Vnc. ij. Misc.*) ante sectionem fuisse præmissam, sed ut sic Natura virtutem quandam & vim symptomatibus per-
timefcendis & ingruentibus resistendi, & vulnus ipsum conglutinandi imbiberet. Nec successus spem fefellit: æger enim non tantum ab omni Symptomatum insultu toto curationis tempore immunis permanfit, sed & exiguum Curationis terminum, Natura ad consolidationem properante, absoluit, & quidem FELICITER.

POSITIO VI.

*Ut vix perscrutabilis est LAPIDIS HER-
CULEI attractrix vis, qua etiam per me-
dium obstaculum vim suam exercere potis
est: ita, num idem pulverisatus, & alijs per-
mixtus medicamentis, eandem trahendi fer-
rum virtutem retineat, maxime χρυσόλευρον, &
investigatione dignum est.*

Est in Magnete abstrusa & recondita
Equædam potentia, quæ multorum in-
genia

genia non tantum in admirationem traxit, verum & ad investigandum eandem excitavit. Utrum verò omnium voto & sciendi desiderio satisfactum sit, non sine causa dubitatur. Ut enim Natura in sinu suo plurima habet recondita, quæ nos admirari sæpius vult, quàm intelligere, ita & in Magnete quid à Natura concessum delitescit, quod humana mens vix consequi possit, dicente *Boëtio de Boot tract. de gemm. cap. de Magnet.* Relicta verò divina illa, qua Polum respicit, facultate, ATTRACTRICEM tantum, qua ferrum expetit, dispicere libet. Fere omnes in eo conveniunt: Magnetem ferrum trahere, at non in eo, qua ratione id fiat, & utrum in pulveres redactus adhuc quid virtutis attractricis retineat? Somniarunt quidam, corpora quædam curva, hamorum instar & uncinorum è Magnete emissa, ad se ferrum pertrahere: alij atomos finxerunt ex eodem profilientes, ferrique poris sese insinuantes, & id ipsum propellentes: nonnullis Magnetis ficcior natura ferrum humidius traxit. *Gal. l. 3. de natural. facult. c. 7.* censuit, Magnetem vivifica quadam virtute, & ingenita proprietate ferrum, tanquam pabulum sibi conveniens, allicere. Sunt, qui similitudini substantiæ,

stantiæ, & Identitati principiorum, causam
tractionis assignant : alij eo modo à Ma-
gnete ferrum trahi dicunt , quo materia à
Forma, quippe cum imperfectiora, sui per-
fectionem appetant : placet quibusdam oc-
cultæ Sympathia , quæ in Naturalibus non
postremum meretur locum. Recentiores
quidam existimant, ferrum ad Magnetem
non trahi, sed moveri, tanquam ad matri-
cem suam, cuius abditis principiis perficia-
tur , quemadmodum ad Centrum terra.
Paracelsistæ, ferreum quendam in Magne-
te residere spiritum putant , quem & in
alieno corpore fortius trahere, quam in
proprio fingunt ; Nulla harum opinionum
mentem satiare, animoque discendi cupido
satisfacere potest , pluribus tamen eadem
pro tempore examinare, haut operæpre-
tium erit. Doctissimus *Cabeus* eximio de
Magnete tractatu, Causam attractricis in
Magnete Virtutis, dicit esse Qualitatem
duarum facierum, qua ferrum ita à Ma-
gnete disponitur , ut id ipsum ad se provo-
care possit. Verum, nonne occultum per
æquè occultum explicatur ? Quid enim est
Qualitas illa ? Quodnam agnoscit funda-
mentum ? Manifesta ne est, an occulta ? An
verò dispositio quædam ? Verissimum sane
est

62 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

est illud Scaligeri. exerc. 131. Nos in luce rerum tenui caligare, in mediocri cecutire, in majore cecos esse, in maxima insanire. Quid? si spiritum quendam Sulphureum, occulta hac proprietate præditum, statuamus, qui tamen maximam cum spiritu ferri cognationem habeat? Spiritum quendam mineralem nemo Magneti inesse negabit, qui modo mineralium metallorumque naturam internam perspectam habuerit: Imo, qui summam illam tracticis virtutis subtilitatem, de qua postmodum dicetur, consideraverit. Sulphureum verò eundem voco, secundum tria illa Chymicorum principia, quæ vel maxime Mineralibus inesse videmus: illi autem trahendi potestatem assignant, quod quasi lentorem quendam & oleosum quid, maximæ tamen subtilitatis, in se contineat: At Sulphure imprægnatum esse magnetem satis liquet ex eo, quod violentia Ignis hoc ipsum evocari, & instar flammæ sese exserere possit, quo etiam sic evocato, omnem attractricem facultatem perire docet Cabens l. c. Imo Sulphureitate sua, seu Sulphureo suo & quasi viscido effluvio, facile imbuunt ferrum, ut similem trahendi aliud ferrum adipiscatur virtutem, quod non succederet, si aquea statueretur subtili-

subtilitas, Mercurialisque tantum liquor: Interim non satis extollendam & exprimendam obtinet penetrandi vim, ita ut etiamsi densissimæ cistæ includatur, ad Septentrionem tamen faciem suam convertat. Et facultas ejus attractrix, teste *Baptist. Port. l. 7. Mag. natural. c. 26.* nullis cancellis concludi, nullo obice præpediri, aut refrænari potest, quin invisibilis penetret, & ita vires suas ostendat, ac si nullo intermedio vetaretur; astralis enim ejus est virtus, admodum subtilis, durissima corpora pervadens, nulloque obstaculo, quocunq; etiam, præclusa: tam facile enim per solidissimum lapidem, aut lignum suam diffundere valet facultatem, quam per tenuissimum aërem. *Fac, inquit Cabeus l. 2. c. 6. p. 124. ut ferramentum non tangat Magnetem, sed propius accedat per quatuor digitorum intervallum, ita ut ferrum inter & Magnetem aliquod corpus, quodcumque tandem sit, interjaceat, sive solidum sit, sive tenue, statim ex Magnete Magneticas vires concipit ferrum, & ex tali propinquitate, etsi Magnetem non tangat, vim acquirit Magneticam, qua se expedite in polos dirigit, ad se trahit ferramenta, ex se suspendit, uno verbo, Magneticum sit. Aliud experimentum à Sneickardo lib. de arte Mag-*
nesia

*gnesia th. 6. notatur. Ferrum, inquit, subere
 suffultum, in vasculo quodam natitare permit-
 tas, quod Magnete exterius applicato, nullis
 obstantibus impedimentis in momento commo-
 tum, ac veluti amici praesentiam sentiens, sine
 mora relicto loco suo in ejus sese amplexum insi-
 nuare cupiens, ad marginem vasculi conferet. Tu
 interim quocunque placuerit, magnete extra
 Vas ad intermedium applicato, intus natitan-
 tem aciculam deduces, ex quibus plurima visu
 jucundissima spectacula confici possunt. Idem
 p. 55. rationem proponit, qua ferrum super
 tabulam incedere possit. Mediam, ait, acum
 pone super tabulam, affricta tamen prius basi
 acus alterutri parti Magnetis, quo facto, ma-
 gnetem applicato sub tabula ad locum respon-
 dentem basi acus, & mox cum summa Volu-
 ptate videbis acum sese erigentem, & ad manus
 ductum sese infra tabulam moventem. Cui si
 contrariam partem obverteris, non jam basi, sed
 cono incedentem videbis. Ex quibus experi-
 mentis verificatis, sympathia & affinitas
 spiritus Magnetis & ferri simul colligi po-
 test. Sunt qui Identitatem Substantiae hic
 introducunt, verum sic & ferrum ferrum
 traheret: verum, est in ferro, est & in Ma-
 gnete peculiaris spiritus, uterque amicè
 inter sese familiaritatem exercet, & con-
 spirat.*

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 65

spirat. Magnetis, trahit ferrum; ferri spiritus, recipit & suscipit hoc effluvium, sicque facultate illa imbuatur, simul & ipse Magneticus redditur.

Hæc ipsa excellens trahendi virtus, ut in Magnete integro fere ab omnibus conceditur, ita num etiam in pulverem reductus idem possit, dubitatur. *Libavius l. 1. Syntagm. arcan. p. 38. & lib. 1. de bitum. in gen. p. 96.* ut & alibi, negat Pulverem Magnetis trahere, quod virtus eius tundendo corrumpatur: huic sententiæ subscribit *Gilbertus*, & plurimi alij non ex professo rem hanc tractantes. Cabeus suum hac de re iudicium suspendit, Medicisque discutiendum relinquit. Quare haut inutile fore arbitror, si partim rationes aliorum in medium prolatas examinaverimus, partim contrariam sententiam argumentis quibusdam roboraverimus, ut, utrum vera sit, amicus Lector colligere possit. Pro *Gilberto*, *Libavio*, & aliis, pulverisato Magneti omnem vim detrahentibus, sequentes militare possunt rationes. 1. Quod in Magnete pulverisato nulla sit ordinatio polorum ferrum trahentium versus ferrum, fieri enim potest, ut vel poli ferrum pellentes ad ferrum dirigantur, atque sic non tra-

E ctio,

Aio, sed potius ulterior ferri promotio
 suboriretur. 2. Quod, ut nonnulli autumant,
 nullus sit in pulveribus Magnetis Æquator
 vel Polus, quorum beneficio attractio illa
 fieri, possit aut debeat. 3. Quod ceræ,
 oleo, & aliis pinguibus imbutus, vim suam
 amittat. 4. Quod nulla inter pulverem
 Magneticum Emplastrum ingredientem,
 & virtutem ejus trahentem, sit proportio,
 nam vix aliquod Magnetis grana Empla-
 stri portiunculæ, parti adhibitæ, admixta
 sunt, quæ ad trahendum ferrum aliquot
 Unciarum inepta censentur. 5. Quod Ma-
 gnes Emplastro additus exiguarum sæpe
 sit virium. Verumenimvero non firmo hæ
 rationes niti videntur talo. Nam ad 1.
 resp. Primo, quod Vis attractrix è conver-
 sis polis sese communicet reliquis polis fer-
 rum directe aspicientibus, idque ob præ-
 sentiam affinis & amici sui mineralis, scili-
 cet ferri, ut adeo per reflexionem virtus
 illa exeratur, deinde Magnes Magnetem
 in ordinem reducit, ut habet *Gilbert. l. 1. c. 5.*
p. 17. & ad concordantias disponit: parti-
 culæ itaque illæ respicientes ferrum, reli-
 quas vertere poterunt, si non in totum, ta-
 men ita, ut naturali vi virtutem suam unire
 valeant, & quidem in eam partem, ubi se
 major

major vis prodit, scilicet versus ferrum, quod & ipsum ferrum extrahendum juvaret, utut emplastri materiæ duriori fuerit commixtus pulverisatus Magnes. Ad 2. Falsum censetur id, quod vel in minima portiuncula Magnetis Polus & Æquator non detur; sequeretur enim alias, in nullo Magnete vel Polum vel Æquatorem dari, nisi integra terra easdem exhiberet; vel etiam daretur sic in quavis minera unus tantum Æquator, cuius tamen contrarium ostendit experientia, cum ex unico Magnete maiores artifices globos minores tornent plures, quorum quilibet suum polum ac æquatorem obtinet; ut taceam, quod sit simile aliquod corpus Magnes, de quo mox. Ad 3. responsum suppeditabit Cabeus, qui, loco citato, statuit, nil esse in Natura, quod virtute sua Magnetem privare possit, præter Ignem & Senium: Magnes enim, ut habet Libavius, Igni exagitatus, flagrantem suum Sulphureum spiritum amittit, quo amisso simul perditur vis illa tractrix, residens in spiritu bituminoso sive Sulphureo, ut antea dictum. Senio vero humidum innatum, ut in alijs mixtis omnibus, non tam in totum perit, quam consopitur, quia eodem *Cabeo* p. 131. teste,

68 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

Magnes reviviscit, si perfecto Magneti rursus apponatur, & ab eodem imprægnetur. Ad 4. quod proportionem trahentis & trahendi corporis concernit, dico, non ad corpoream quantitatem tantum, sed ad activam potius qualitatem respiciendum: Nam si alias insignes Examini subiecimus medicaminum compositiones, etiam exigua ingredientis portio magnum promittet effectum. Verum & Simplicia ipsa ob oculos ponamus. Quantum quæso virtutis Cervinum ingreditur corpus, cum Dictamno sibi sagittas inflictas expellit? Quenam est proportio inter vehemens Catharticum, & humores trahendos evacuandosque, ubi vel unica sæpissime sufficit pillula, quæ & Hypercatharsin non raro inducere potest? Nonne beneficio medicamenti assumti, & è longinquo, sive à Capite, sive ab ambitu corporis materia peccans prolicitur, quo tamen non corporalis massa, sed virtus tantum medicamenti pertingit: cur itaque non sufficeret vis Magnetica Unguento communicata? Ad 5. reponi potest, selectissimum esse eligendum Magnetem, Emplastro permiscendum, si inprimis effectus ille sperari debet: qui vero Igne, vel Senio animam suam mineralem

neralem exhalavit, ille merito repudian-
dus, cum nullam virtutem trahendi am-
plius retineat.

Pro contraria itaque sententia aliæ, gra-
vioris ponderis, in medium proferri pos-
sunt sequentes rationes, virtutis tractri-
cis in pulverisato Magnete patrocinium
suscipientes. 1. Virtus sive spiritus ille Ma-
gneticus tractivus, est totus in toto, & to-
tus in singulis partibus, affirmante *Cabeo*
l. 2. p. 105. nec dissentit ab eo Gilbertus.
Minutissimæ itaque Magnetis partes spi-
ritu hoc imbutæ, ferrum quoque trahere
poterunt: Nec enim Magnes dissimilare
est corpus, cuius pars abscissa, parum de
forma vivente participat, sed simile est,
ubi & minima, virtutem totius obtinere
potest. Nonne Piperis etiam granulum exi-
guam calefaciendi vim obtinet? Nonne
succini etiam exigua portio paleas trahit?
Imo hoc ipsum in pulveres redactum &
fermento permixtum, plantisque pedum
ad extrahendum calorem, vel Nuchæ ad
retrahendam fluxionem impositum, etiam
à mulierculis optimo successu adhibetur.
Non sane diffiteor, non omnes partes ex
æquo ita esse spiritu illo Sulphureo imbu-
tas, ut trahendi facultatem æqualiter par-

ticipent, excrementa enim plurima ante
 præparationem fere omnibus mineralibus
 admixta sunt, quibus tamen sequestratis,
 selectissima proveniunt mineralia: idem
 esto de Magnete iudicium. Deinde spiri-
 tus Magnetis indolis est mineralis, fixam-
 que obtinet naturam, ita, ut non facile à
 corpore vel partibus eiusdem, etiam mi-
 nutioribus, avelli possit, quod vel aliorum
 Salinorum & Sulphureorum mineralium
 exempla attestantur; nil itaque virium Ma-
 gnes trituratione vel pulverisatione deper-
 det. Tertio. Etiam alia ex Vegetabilium
 & Animalium genere petita, quorum ta-
 men volatiliior & minus fixa est natura, tri-
 turando & pulverifando vim attractricem
 sive Magneticam, ut loquuntur, hanc amit-
 tunt. Praxis docet Caput Hirundinis pul-
 verisatum, ac melle mixtum, attrahere
 omnia membris infixas, quod & præstare
 dicuntur Cancris vivi contusi, ac mixti cum
 pinguedine leporis. Globus vel spiculum
 facile extrahitur sequentibus:

℞. *Ovorum ex Cancris vivis unc. iiij.*

Pingued. Lepor. unc. v.

Succin. albiss. unc. ij. Misce & applica.

*Imo Colchica herba & radix pulverifa-
ta, si*

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 71

ta, si vulnere imponatur, quicquid ei forte inhærescit, magneticâ Virtute extrahere dicitur. Vide *Samuel Hafenreffer. l. 2 de Curand. affectib. p. 360. & pag. 406. Avicenna præstantissimum hoc commendat:*

R. Ferment. mell. opt. aut Propol. an. lib. β.

Visci querni quart. j.

*Ammoniacy q. semis. Olei q. unum. misce
F. Empla.*

Rogerius asserit multiplici experimento comprobatum, quod radix arundinis contusa cum melle, & apposita, sine dolore infixâ extrahat. Dictamnium quoque, *Tapsiam*, *Aristol.* & alia, eâdem pollere facultate tradit *Tagault. l. 2. Chirurg. c. 4.* quod Empl. Apostolic. sagittas & furculos corpori infixos extrahat, vide *Nicolai dispens. ut & Weck. Antid. spec. p. 978. & 979.* Quod si itaque hæcce ex Vegetabil. & Animal. classe petita, etiam in pulverem redacta non deserit attractrix illa facultas, qua ratione Magnetem pulverisatum inferioris esse conditionis statuemus, cum mineralium Natura fixioris sit indolis? Quarto. Si minor particula, quam quidem in pulverisato Magnete haberi potest, satis magnum pondus trahere valet, utique pars maior trahet maius quid. Atqui videmus

72 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

1. particulam illam, quâ ferrum ex affric-
tu Magnetis donatur, acum Hispanicam
trahere, elevare, illâ tamen parte Magne-
tis pulverisati longe maiores erunt. Dein-
de & acum magneticam, ex solo affric-
tu minimam sane obtinere particulam Ma-
gnetis, attamen per asseres, mensamque
lapideam sese afficiunt, ac unire cupiunt,
magis igitur pars maior. Quinto. Natura,
quæ sui domicilii conservatrix est, nil non
ad eiusdem defensionem & reparationem
molitur: insurgit itaque & illa, intendit-
que vires ipsius Magnetis, & per Empla-
strum dispersas quasi recolligit & unit, ut
feliciorem possit absolvere effectum. In si-
milibus id quotidie observamus Naturæ
operibus, nam & externorum & Interno-
rum remediorum vires ad edendas actio-
nes exaltat. Sexto. Quia & alia Magneti-
cis simul admiscuntur Emplastris, quæ si-
mili trahendi facultate prædita sunt: iis
itaque Magnetici pulverisati vires utut, ex
aliorum sententia, exiguæ, si conjungan-
tur, maiorem vim ad trahendum ferrum
acquirunt. Hinc & Clarissimi Naturæ
Consult. sequens maxime extollunt:

℞ Lapid. Magnet. opt. unc. j.

Rad. Aristol. utriusque

polypod.

*polypod.**Visc. quern. an. Dr. j.**stercor. anserin. Dr. ssj.**Gummi ammoniac. Galban. in Vino albo
dissolut. an: unc. β.**Propol. Dr. ij. Mell. unc. j. Misc. pro Empl.*

Septimo. Quia nihil reperiri aut dari potest in Natura, ex sententia plurimorum, præter Ignem & Senium, quod vim Magnetis infringere possit, non itaque trituration, nec Oleum, nec alia, multo minus verò minor eius proportio. Vult quidem Gilbertus virtutem Magnetis æqualiter, pro quantitatis corporeæ decremento, decrescere, ita, ut lapis unius libræ attollat ferri libras, pars uncialis ejusdem unciam suspendat. Verum ab eo non sine ratione dissentit Cabeus, imo contrarium experimento Clariss. Sennerti comprobatur: est enim ipsi Magnes armatus, à multis visus, qui vix Unciarum duarum est, interim plus quam libram ferri trahit, idque continuo à se pendulum sustinet, nec unquam decidere permittit: vide *lib. 6. Practic. p. 3.* alii idem explorare & experiri poterunt. Octavo. Quia in justa distantia Magnetis actio exercetur, si enim Ventriculi situm vel in eo

E 5

ferrum

ferrum delitescens, simul & regionem, cui applicatum Emplastrum, consideremus, sphaeram activitatis suae Magnetem non excedere reperiemus: teste enim *Bodino l. 2. Theatr. Nat. p. 247.* Semipedis fere spatium ferrum à Lapide distare oportet, at ibidem talis non datur ab his distantia. Non. Quia frustra praestantissimi & experientissimi Medici Emplastra Magnetica composuissent, & à Magnete denominationem ei adsignassent, si nulla trahendi facultas amplius inde expectanda foret. Soliusne exsiccationis gratia tam pretiosus admisceretur Lapis? cum & minoris pretii sint mineralia, eadem, imo & maiori exsiccandi facultate praedita. Hinc non tantum apud *Felicem Wirtz. Oppodeldoch* ex Magnete componitur, ut extrahat tela, & alia, quae praeter naturam corpori insunt, ut videre est in *Chirurg. ipsius p. m. 668. vide & pag. 674.* sed & apud *Clariss. Sennert. l. 5. Pract. p. 4. c. 5.* ejusmodi reperiuntur medicamenta Magnete pulverisato exornata, quae tela, frustula ossis, spinam, festucam, ferrum, & alia extrahere possunt. Qualia sunt:

I. R. Cera nove. unc. j.

Colophon. resin. flav. an: lib. iiij.

Am-

Ammoniac. unc. ij.

Bdellij unc. j.

Succin. citrin. unc. ij.

Ol. è vitell. ovor. unc. iiij.

LAPID. MAGNET. unc. v.

F. s. a. Empl.

2. *Rx. Cera Virgin. unc. iiij.*

Terebinth. unc. ij.

Lap. MAGNET. unc. jß.

Fabar. excort. unc. j.

Axung. lepor. unc. ß.

F. s. a. Empl.

3. *Rx. Cera, terebinth. an. unc. vj.*

Colophon. Pic. naval. an. unc. j.

Ceruss. Vitriol. Rom. an. unc. iiij.

Lap. Hematit.

MAGNET. an. unc. ij.

Mastich. unc. ß.

Thuris. Camph. Mum.

Sangu. Dracon. an. unc. j.

Ol. Juniper. unc. ijß.

Ovor. Dr. vj.

Caryophill. Dr. ij.

Hypericl. unc. ß.

Lumbricor. unc. j.

M. F. s. a. Empl.

Vide

76 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

Vide & *Croll. Basil. Chym. p. mihi 267. ut*
& Hartm. in Comm. Nicola. in dispens. &
Wecker. in Antidot. special. l. 2. p. 981. p. 989.
p. 997. p. 999. descriptionem Oppodeldoch ma-
gni habet Munder. tr. de Chalcantbo c. 7. &
ex Sennert. l. 5. Pr. p. 414.

Tandem Decimo, In simili attractionis
casu Magnetis pulverem quoque valere vi-
demus, quod cura Herniosorum testari po-
test. Nam *Paraus l. 7. Chirurg. c. 15. & ex*
eo Geiger. in Keligraph. c. 7. referunt, Chi-
rurgum quendam ita Hernias puerorum
curasse, quod Magnetem in tenuissimum
pollinem redegerit, & in polenta eundem
exhibuerit: Inde verò Inguen, ubi præci-
pitabatur Intestinum, inunxerit, & subtili
ferri limatura asperferit, parte fasciâ & sub-
ligaculo, ut decet, constrictâ, sicque cu-
ratio absolvebatur. Remedy, inquit Geig.
l. c. efficacia ex eo pendere videtur, quod Ma-
gnes insita à Natura ferri, quod Inguini asper-
sam est, attrahendi cupiditate, impetu quodam
violento, carnosas & adiposas particulas inter-
jectas, sibi adiungit, quæ Peritonæi laxitatem
undique comprimentes & constringentes; imò &
successu temporis hæsu tenaci ipsi se adjungentes,
viam lapsuro Intestino vel Omento interci-
piunt; quod non magis à ratione abhorrens vi-
deri

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 77.

deri debet, quam quod intuemur, ipsum Magnetem, per interjecti tabulati crassitiem, ferrum post se hac illac distrahere. Sueickard. l. c. p. 54. modum, ex aliorum sententia, invertit quidem, at eodem res recidere videtur. Primo, inquit, infirmis propinant cædua Chalybis in Vino Veteri optimo, deinde exterius ad affectam partem applicant Magnetem, qui pelliculas ruptas, tandem diffuentes, iterum constringit, coniungitque in unum: quod ubi factum est, Emplastrum ex Corio canino, cui inducant contusam Symphyti maioris subcœrulei floris radicem, ac in pulmentum redactam, quâ parti affecta impositâ, se sanare dicunt plerosque, spatio octidui.

Denique ultimò, quis nagare poterit experientiam, in cultrivoro Pragensi notatam, ubi Empl. Magnetic. similiter fuit adhibitum, indeque via monstrata, ubi sectio commodè institui potuit. In nostro Rustico haut dissimile quid notatum: Eo enim loci, ubi portio Magnetici Empl. fuit imposita, tuberculum quoddam est exortum, motus etiam quidam cultelli, tùm versùs illam partem, ab ægro perceptus fuit. At unde hæc? Sanè non nisi à Vi tractricis facultatis Magnetis, & aliarum rerum vi tractrice similiter præditarum. Quis itaque

78 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
itaque, hisce perpensis, diceret Magne-
tem pulverisatum nil valere, & frustra ad
extrahendum ferrum præscribi, medica-
mentisque permisceri?

De
IPSA VENTRICVLI
INCISIONE, CULTRI-
QUE TRACTIONE.

SECTIO TERTIA.

C Orpore Balsamicis oleis, aliisque
necessariis ritè recteque disposito,
tandem dies nona Iulii stylo nostro
operationi destinata fuit. Convenerunt
itaque cum Decano Fac. Med. Excel-
lentissimi Medici, Collegii ejusdem
membra honoranda, nec non Dnn.
Studioſi noſtræ artis, ſimul & Expe-
rientiſſimus Chirurgus & Lithoto-
mus, Dominus Dan. Schvvabius, com-
pater ac amicus venerandus, iam ἐν
αἰγίοις. Cum itaque omnia ad manus
eſſent tum Interna & Externa Cordia-
lia, tum alia Chirurgica, invocata prius
Divinâ

Divinâ assistentiâ & benedictione, Rusticus ille, qui intrepido sectionem expectabat animo, tabulæ lignæ alligabatur, & loco carbone designato, versus sinistram Hypochondrii partem, ad duos transversos digitos, sub nothis costis, secundum rectitudinem, Incisio fiebat, primumque Cutis & panniculus carnosus (pinguedinis exigua conspiciebatur portio) mox & subiecti muscoli, ut & Peritonæum sectum & reſeratum fuit. Et licet Ventriculus aliquomodo subsideret, digitorumque apices fugiendo, non ita statim apprehensionem admitteret, & remoram aliquam operanti & astantibus injiceret; tandem tamen, acicula incurvata attractus contractusque, præsentiam cultri designavit, quo apprehenso, & ad superiora deducta cuspide, supra eandem Ventriculus paululum incisus, culterque feliciter extractus, qui & omnibus astantibus conspiciendus propositus, magno & ipsius ægroti, qui hunc suum esse genuinum cultrum, ante

80 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
ante aliquot dies deglutitum, profite-
batur, & astantium applausu. Vulnus
verò ipsum, cultro extracto, statim
concidit.

P O S I T I O VII.

*Magna VENTRICULI est dignitas, ma-
ior utilitas, maxima necessitas, attamen Vul-
nera eius (nî orificii superioris partem tan-
gant) nullius, ut nec substantiæ membranose
ratione, per se Lethalia, periculo tamen hant
vacantia, censenda.*

T Res quidem præcipui sunt fontes,
Morbus scilicet, Causa, & Vires, un-
de Indicantium propriè dictorum nu-
merus, promanat, curatorium, nempe,
Morbum; Præservatorium, Causam; & Vi-
tale, Vires respiciens: Nonnulla tamen sunt,
quæ à Medico in morborum consideratio-
ne necessario attendenda, non ut prima In-
dicantia, sed Verorum Indicantium Indi-
cantia, sive Coindicantia, ut ex Gal. 11. m.
m. c. 13. & 9. m. m. 3. colligitur. Inter hæc
optimo jure primas sibi vindicat PARS AF-
FECTA, cuius ratio & consideratio tanti
censetur esse momenti, ut à nonnullis inter
primaria Indicantia collocata fuerit. Nam
non

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 81

non tantum digito quasi vera Indicantia
monstrat, & sic signorum Naturam induit,
sed ad insinuationem agendorum, eorum-
que genuinam administrationem, pluri-
mum confert. Quinimò & fundamenta
Prognoseos suggerit, & quem morbus sit
habiturus exitum, haut obscurè docet. In
Vulneribus sanè non tantum Vulneris ma-
gnitudo, & causæ malignitas, sed & affe-
ctæ partis præstantia & præcellentia atten-
denda, quo sic, num vulnus eidem infli-
ctum, Lethale vel Periculosum, vel minus
lethale futurum sit, pronunciare possimus:
Hæc autem præstantia concomitantem ha-
bet & Utilitatem, & Necessitatem. VENTR-
RICULI si iam considerationem insti-
tuerimus, non indubitata quoque de ejus-
dem Vulneribus Prognosis institui poterit.
Eximium hæc pars meretur dignitatis lo-
cum, quod, & toti corpori maximam sug-
gerat utilitatem, simul & eidem maxime
sit necessaria. Quemadmodum enim Ho-
mo sine cibo & potu naturaliter Vitam pro-
ducere nequit, ita nec organo eiusdem
concoctioni dicato, carere valet. Dantur
quidem Exempla eorum, qui non tantum
ad plures dies, sed & menses, imò annos
cibo & potu omni destituti, vitam dege-
runt,

F

runt,

runt, ut notant *Smet. in miscell. p. 551. Lang. l. 2. epist. 27. Donat. l. 7. Med. hist. mir. c. 1. & l. 4. c. 14. Schenck. l. 3. obs. med. 39. & c. Ioubert. l. 1. Parad. 2. Quercetan. Diabetic. polyhist. p. 204. Hildan. Centur. 5. p. 113. Senert. l. 3. Practic. part. 1. s. 1. c. 2. & alii.* Verum, ut inter rariora Naturæ hæc numerantur, ita & vita illa sat fuit misera, donec ad naturalia iterum se converterint media. Quare Natura omnibus animalibus Ventriculo prospicere voluit, ut assumptum ab Ore alimentum, ab eodem exciperetur, exceptum conficeretur, confectum aliis omnibus corporis partibus distribueretur. Absque Cerebro puerum quendam decennem per triennium victitasse notat *Zacutus Lusitan. l. 1. de prax. medic. adm. obs. 4.* Pulmones in quodam Puero Pththifico, dissecta post mortem Thoracis regione, non sunt inventi, sed tantum mucilago quædam asperæ arteriæ adnata: Et in puella trium annorum, Quartana diuturna extincta, Pulmones quoque ita contabuisse, ut nullum illorum vestigium appareret, sed tantum membrana, plena purulenta materia, cum tamen nunquam de tussi (mirabile ductu) conquesta fuisset, vel pus expuisset, ex eodem *Zacut. l. 1. obs. 100.* constat: Obser-

351. Lang.
 an. c. 1.
 39. Co.
 ian. 70.
 113. Sen.
 7. Min. Ve.
 ec nume-
 era, do-
 riat me.
 malibus
 humum
 veretur,
 om aliis
 veretur.
 decen-
 iacum
 4. Pul-
 disse.
 , non
 guae
 uella
 exin-
 Te, ut
 , fed
 are-
 ubi-
 poif-
 itate
 ler-

84 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

salus & incolumitas totius corporis ex bona Ventriculi dispositione dependet. Hoc bene valente, totum valet corpus, eodem verò male affecto, crudus & vitiosus Hepati subministratur chylus, cuius vitium, secunda coctio nulla ratione emendare valet, & sic impurus quoque postmodum, non sine detrimento sanitatis, singulis partibus suppeditatur sanguis. Demonstravit hanc Ventriculi necessitatem & utilitatem, iam olim Agrippa Menenius, plebis Romanæ apud Senatum patronus, eleganti apologo, concluditque, Ventriculum alere corpus nostrum, dum alitur, & servare, dum servatur, esseque velut commune penarium, suum cuique attribuens, conservansque pacem omnium, ut est apud Livium, ut & Dionys. Halicarnas. l. 6. antiq. p. m. 607. Qua de causa & Ventriculus à Q. Sereno regio exornatur Diademate, dum inquit :

*Qui Stomachum Regem totius corporis esse
Contendunt, vera niti ratione videntur.*

*Huius enim validus firmat tenor omnia mem-
bra,*

Et contra ejusdem franguntur cuncta dolore.

Hincine verò Vulnere Ventriculi profunda le-

da lethalia proclamanda? Sic quidem cum
Hippocr. l. 6. aph. 18. censuerunt Celsus l. 5.
de re Med. c. 26. Valleriol. l. 3. enarr. medic. p.
442. Forest. l. 6. obs. Chirurg. 5. Comm. Fram-
bessar. l. 8. Canon. & consult. medic. 13. &
Tagault. l. 1. Instit. c. 3. qui tribus de
causis Vulnera ejusdem lethalia statuit.
 1. Quod pars ipsa sit nervosa & exsanguis.
 2. Quod ejus usus perpetuo conservandæ
 vitæ sit necessarius, & utilis. 3. Quod me-
 dicamenta penitiori huic parti haud com-
 mode possint adhiberi; addunt nonnulli
 exempla: sic ex leviori Ventriculi, circa
 infimam partem Vulnere, hominem extin-
 ctum esse, notat *Amat. Lusit. Cent. 1. curat.*
67. & c. & postmodum alia quoque similia
proferentur exempla, quæ ex leviusculis
etiam Vulneribus hominem mori posse,
commonstrant. Verum iam olim Galenus
de universalis hujus Regulæ Veritate sub-
dubitavit. Nam in Comment. Di&. aphor.
Hipp. inquit. In Ventriculo dubitatur (Vul-
nus scilicet esse lethale,) nam quosdam in eo
vulneratos dicunt aliquando, sed rarò fuisse sa-
natos. Et sane optime consolidata Vulnera
Ventriculi etiam profunda fuisse, Medico-
rum testantur volumina. Albucasis. l. 2.
meth. c. 503. scribit, se vulnera Ventriculi

86 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

& Intestinorum restituisse. Christoph. à Vega Comm. ad aphor. citatum narrat, Chirurgum quendam iurasse, se hominem, qui sauciato Ventriculo, non longe à cibo assumpto, per Vulnus chylum rejecit, curasse. *Fallopins cap. 12. de Vulnerib.* fatetur, se sanasse mulierem & hominem, à quibus egrediebatur chylus & cibus. *Schenck, lib. 3. obs. 122.* ex observat. Oethei refert, Chirurgos constanter affirmasse, se quendam militem robustissimum, & magni animi hominem, à rustico venabulo circa Hypochondrium dextrum perfoßum, curandum suscepisse, cujus stomachus à dextro latere perforatus, potum & iuscula per Os assumpta, iterum per Vulnus reddidit: Interim prognostico astantibus dato, se operam dedisse, ut adducta ad exteriora parte stomachi Vulnerata, una eademque futura & stomachi pars conscissa, & Cutis colligaretur, sicque postmodum vulnere feliciter consolidato, ad priorem sanitatis firmitatem vulneratus redierit. Historia læsi, & curati in Cultrivoro Pragensi Ventriculi, idem docet, & confirmat. *Ante annos aliquot (ut à fide dignis accepi) cuīdam Navata ministro, Dantisci degenti, cum ante paucas horas halecis portiones aliquot, & Cucumeres*
crudos

crudos devorasset, vulnus ab alio ejusdem Ventriculo inflictum est. Chirurgus vocatus, videns profundum esse hoc ipsum vulnus, & difficiliorem curationem fore autumans materia ingesta relictæ, eandem arte extraxit, sicque postmodum Curationis telam feliciter pertexuit, & absolvit. Matthæus Centur. quæst. med. 21. scribit. quendam aurigam post cænam sumtam, cultro in abdomen Vulneratum esse, intra mensem tamen Ventriculum coaluisse, & ægrum sanatum esse. Huic experientia & rationes adstipulantur. Venter enim non parum de carnosa substantia, intra Communes membranas delitescere, participat, ejus itaque beneficio concretio & vulneris coalescentia scite expediri potest: Nam & Vesicæ collum, itidem parum carnositatis possidens, vel quotidie sanari videmus, cum ex ea lapis extrahitur. Vulnus ejusdem optime curatum tradit Felix Wirtz. in Chirurg. p. 221. vide Glandorp. Specul. Chirurg. p. 176. Uterum, qui similem cum Ventriculo obtinet substantiam, sæpius discissum, optime tamen vicissim consolidatum esse, infinita testantur exempla. Vide Dodonæum p. 282. Cornar. consult. medic. p. 118. Hochsteter. Decad. 6. obs. 3. in Schol. Francisc. Roussel. tr. de Part. Cæsar.

88 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

& *Bauhin. in append. ejusdem tract. Senn. l. 4. Præd. part. 1. f. 2. c. 16. & part. 2. f. 6. c. 8.*

Deinde quis denegaret membranosis nervosisque partibus balsamum, quo ut conservari, ita & postmodum uniri & curari possunt, si inprimis arte juvetur Natura. Facilitat denique curationem, quod assumpta per os, imo & externe adhibita, Vulneri facilis insinuari possint. Hinc non male cum *Paræo l. 9. Chirurg. c. 54.* concluditur: Vulnera, quæ Ventriculi substantiam penetrant, haut tanquam deplorata, remediis deserta patietur Chiturgus, imo in ipsis sedulo curandis, nec labori, nec industriæ parceret. Dubia enim spes, certa desperatione est potior. Quod si tamen Orificio superiori inflicta fuerint, periculosissima censenda, nam regio illa Nervis, à sextæ conjugationis pari derivatis, abundat, unde sensus exquisitus, cruciatusque acerbiores redduntur. Imo Convulsiones, quæ in Vulnerib. *Hipp. f. 5. aph. 2.* lethales statuuntur, ut & Vomitiones biliosæ, vulnus magis lacerantes *Cels. l. 5. c. 6.* pertimescendæ. Denique & remediorum internorum usurpatio minus accommodata, cum assumpta fundum petant.

DE

DE

VULNERIS CONSOLI-
DATIONE.

SECTIO QUARTA.

CUltero feliciter educto, ægroto-
que vinculis soluto, Vulnus eo,
quo par erat modo, demundatum, ab-
domenque incisum quinque futuris
clausum: per harum autem interstitia
Balsamum tepide instillatum, turun-
dæque Balsamo imprægnatæ, imposi-
tæ, tandemque Cataplasma ex Bolo,
albumine Ovi, & alumine, ad aver-
tendam omnem inflammationem, su-
perimpositum. Circa quintam Vesper-
tinam seq. decoctum, cum pulyeris
seq. portione, sumsit,

R. Herb. Betonic. Sanicul
Matrisylv. Pyrol. an. Mj.
Tormentil. M. β.
Coq. in s. q. Aq. simp.

F 5

Dein-

Deinde

℞. Colat. unc. ij.

add. Syr. d. hyssop. unc. β. Misc.

℞. Pollin. nu. mosch. unc. j.

ocul. cancr. unc. j. D. ij.

M. F. pulvis.

Simul & hac vespera remotum est capitalasma, Emplastrum verò stipticum impositum.

Die altera morbi, sive die 10. Jul. mane hora septima, vicissim convenimus, tum quietam habuerat noctem, pulsus paululum erat celerior, Urina sanguinolenta, cum sedimento grumosi sanguinis. Vulnus bene dispositum conspiciebatur, nec de dolore ullo ægrotus conquerebatur, id ipsam mundabatur Vino, & remotis duabus futuris, instillatoque Balsamo, Emplastrum vicissim impositum. Hac ipsa die bibit de contuso Caponis, cui sequentes herbæ incoctæ:

℞. Herb. Veronic. Pyrol. alchemill. an. Mi-

stratit. Hypericon. an. M. β.

Agrimon. Mij.

Fl. Cor-

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 91

Fl. Cordial. an. Piss.

In Colatura parum ebul.

Cons. scabios. meliss. an. unc. jß.

Circa quintam pomeridianam, iterum deligatio fuit instituta modo prædicto, & cum alvus esset segnior; suppositorium fuit adhibitum, at sine effectû. Circa noctem, haustum decocti prioris cum pulvere repetiit.

Die tertia morbi, & die 11. Jul. hora septima matutina, deligatum est. Vulnus prædicto modo, remotis vicissim duabus futuris. Hac nocte parum dormiverat, nam fere per integrum diem præcedentem somno indulserat. Urina adhuc cruenta erat. Pulsus à celeritate remittebat, satisque laudabilis erat: tensio tamen quædam cum dolore in sinistro Hypochondrio percipiebatur. Et cum summo mane Enema quoddam ex decocto hordei cum sach. & cass. confectum, infusum esset, nullamque inde sensisset evacuationem, sequens fuit præscriptum, quo eo felicius sanguinis grumosi portiones dissolverentur; *ad hoc enim plurimum valere Saturejam vult Valleriol. in obs.*

Rx. Herb.

Rx. *Herb. emollient. an. Mj.*

Saturej. melilot.

Chamem. aneth. an. M β.

Fl. chamem. Verbasc. an. Piij.

Sem. lini. fenugr. fanicul. an. Dr. j. β.

Coq. in s. q. Aq. s. Rx. colat. lib. j.

add. Elect. lenit. unc. j β.

Mell. anthos. Dr. vj.

Sal. gemm. Dr. β.

Misc. F. Enema.

Huius effectus fatis laudabilis fuit, nam copiosa, & quasi nigredine quadam tincta, conspiciebantur excrementa: sed & molesta illa tensio, inunctione simul facta ex ol. verbasco. & aneth. sedata fuit.

Hora quinta more solito omnia in deligatione vulneris administrata fuere.

Die 4. morbi & die 12. mens. idem in mundificando & deligando observatus fuit processus. Dormiverat bene, Urina adhuc dum rubedine tincta erat, pulsus nonnihil debilior: in brodio pulli sequentes fuerunt incoctæ herbæ:

Rx. *H. Veronic. agrimon.*

pyrol. fanicul. an. Mj.

Beto-

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 93

Betonic. tormentill. an. Mß.

Rad. Symphyt. maj. unc. ß.

Scob. lign. sanct. unc. j. Misc.

Dorsum quoque Ungu. rosaceo inun-
ctum.

Nec pomeridiana deligatione quicquam
immutatum fuit.

Die 5. morbi & 13. mens. mane hora se-
ptima ægrotum nostrum vicissim invisi-
mus: infomnem quidem habuerat noctem,
nulla tamen virium prostratio aderat, pul-
susque laudabilis. Urina aurei coloris cum
sedimento albo, sed copioso & crasso, con-
spiciebatur. Pus vulneris bonum appare-
bat, alvique segnities Clysteris usu corri-
gebatur. Vulneri, ut antea, prospectum.
Quod & post meridiem factum.

Die 6. morbi & 14. mens. mane Vulnus
Vino, myrrha, & aloe imprægnato elue-
batur, deligatioque more consueto insti-
tuebatur. Lingua aliquantulum aridior
melle rosato humectabatur, collum verò
externe oleo amygd. dulc. inungebatur.

Idem & Vesperi observatum, & pera-
ctum.

Die 7. morbi & 15. mens. Quietam ha-
buit noctem, pulsus satis fortis, & jam in
portu

24 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
portu videbatur. Vulnus ratione solita deligabatur. Quod & post meridiem repetitum.

Die 8. morb. & 16. Mens. nulla quoque mutatio facta est. Hausit hac die portunculam aliquam Infusi Rhabarb. cum Syr. dysent. Dorncr. unde semel alvum solvit. Subsequentibus diebus usque ad 14. morbi, idem deligationis & mundificationis modus fuit observatus, nisi quod rarior esset usus Balsami, ne vulnus justo citius ad consolidationem perveniret, & à Myrrhato quoque Vino abstinuimus.

Quæ, hisce diebus peractis, postmodum forte actitata fuerunt, leviuscula censentur, nec repetitione digna.

Diætæ tamen ratio exacta fuit habita: licet enim Natura crassioribus eduliis assueta esset, ob læsum tamen Venterculum mutatio ad tempus necessario instituenda erat, ne vulnere, & sibi ipsi ægrotus, ob cruditatem, negotium facefferet. Hinc & potus eidem usque ad 14. diem moderate calidus propinabatur.

Sicque per Omnipotentis Iehovæ, & supremi directoris gratiam & clementiam, singularique Medicorum, & Chirurghi, industria & dexteritate, Rusticus noster cultrivorus optima est resti-

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 65

restitutus sanitati, qui nil de doloribus Ventriculi ullis iam conqueritur, sed ad consuetam Dietam & munia officii sui reversus, nobiscum

DEO IMMORTALI gratias agit,

*Huic itaque sit gloria, laus, & honor,
in seculorum secula Amen.*

POSITIO VIII.

*Ut Vulneris Ventriculi, cultro evulso, subita
occlusio, ita & excretio sanguinis Concreti
per Urinam, Natura provide beneficium
censendum.*

Admiranda in profligandis curandisque morbis NATURÆ efficacia, nullis elogiis deprædicari, nulloque mentis acumine satis investigari & explicari potest: Nam & ea, quæ ad oculum impossibilia nobis censentur, sola Natura exsequitur, & ad optatum finem deducit. Illa latitantes calidi innati igniculos excitat, & adversus morborum vehementiam pugnat, nec raro eosdem oppugnat. Illa humorem noxium per meatus sæpe occultos, ad stuporem usque expellit, & extra corporis fines eliminat. Unde non minus scite, quam docte & vere, Natura à Baricello l. 2. de Hydronos. Natur. c. 34. Dux & Præfectus nominatur.

minatur, corpus ab insidiis & insultibus morbi defendens. Utut enim morbus, hostis sanitatis acerrimus, ex variis symptomatibus & accidentibus compilatum habeat exercitum, quo corporis partes hostiliter oppugnare conatur; Natura tamen, ceu Zelotypus defensor, à Symptomatum incurfibus & ab affectuum insidiis corpus & ejus Virtutes custodire tentat, omnesque nervos intendit, quo Victoria uti possit. Nonne Natura excitato interno caloris foco, ægrotis succurrens, quicquid in illis sensum motumque voluntarium impediebat, discutit & absomit, ut quem non operosa medentium manus, non accurata Medicorum industria, nec varia medicamentorum genera restituere potuerunt, ipsa sola à morbi mortisque violentia vindicari? Quoties Apoplectici, qui jamjam animam exhalare credebantur, beneficio Naturæ vires suas, ad noxii depulsionem recolligentis, sanantur, & reviviscunt? unde & lege cautum est, ne Libitinarii aut Vespillones eos, quos mortuos existimant, loculo statim includant, cum in illis, inprimis si Apopl. Epileps. aut Uteri suffocatione obruantur, anima nonnunquam delitescat, quæ excitata corpus spiritu, vitaque

que rursus imbuat. Si itaque ejusmodi corpora sanie & tabe non statim diffuant, non nisi elapso duarum & septuaginta horarum curriculo, quo humores sisti contingit, moverique desinunt (quod Luna eo temporis spatio unum Zodiaci signum peregerit, cujus vi humorum decursus in corporibus perficitur) sepulturæ tradenda erunt: *Lemn. l. 2. de occult. nat. mir. c. 3. Forest. l. 10. obs. 79. schol. Vide & Avicenn. f. 1. l. 3. tr. 5. c. 12.* Notatu dignam recenset historiam *Amat. Lusitan. Cent. 4. curat. 23.* Puella quedam, inquit, *Ferrariensis Apoplectica*, ab omnibus Medicis pro mortua habita fuit, cum vero mater eandem summopere amaret, eam non ita facile sepeliri permisit, & eo magis, quia ab aliis perceperat, quod, qui subito & repente gravioribus morbis corripuntur, & pro mortuis habentur, non sic facile & repente clero sint committendi. Mater itaque puellam per triduum apud se, contra omnium opinionem, detineri fecit, & tertia die puella, quasi ex inferis sublevata revivixit. Quoties Utero suffocata, & pro mortuis jam recensita, solius Naturæ robore vitam quasi recipiunt, ut Medicorum testantur volumina? Nota est historia Colonienfis illius matronæ, cujus ædes adhuc ibidem in foro novo conspiciun-

98 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
ciuntur, hæc sive Uteri strangulatione, si-
ve ut alii volunt, Peste correpta, pro mor-
tua sepelitur. In hujus vero digitis annu-
lum relictum vespillones noverunt, quare
nocte subsequente clam ad sepulchrum ac-
cedunt, loculumque effodiunt, & ape-
riunt. Quid fit? sepulta sese erigit, &
Vespillonum, timore perculsum, aufu-
gientium relictam lucernam apprehendit,
& ad ædes mariti properat, à quo cognita
postmodum, optima victus ratione adhi-
bita, convaluit, & tres deinde filios ge-
neravit, quos ministerio Ecclesiastico
præesse voluit, ut habet *Camerar. Cent. 7.*
obs. 46. Quoties plurimi diu claudi, reso-
luti, & contracti, Ira, timore, vel Incen-
dii metu, nimirum perculsi, repente opti-
mæ sanitati restituti sunt, ut exempla re-
stantur apud *Valleriol. l. 2. obser. med. 4. &*
p. 164. Donat. l. 7. hist. med. mirab. 9. Za-
cat. l. 1. de Med. princip. hist. p. 255. Schenck.
& alios. Deinde, Natura quoque non ra-
ro peccantem in corpore humorem, vitæ
insidiantem, per abstrusas plane vias, &
occultos meatus è corpore mirabiliter ex-
pellit, ut, qui Medici industriam eluserat,
sola postmodum vincatur & abigatur Na-
tura. Hæc clausa aperit, & jam quasi abo-
lita

lita ad usum destinat. In quodam juvene
fure dissecto observavit *Cl. Arniseus*, Ana-
stomofin Venæ Cavæ & Arteriæ venosæ,
ut & Canalis ab Arteria magna ad Venam
arteriosam, magis apertam fuisse, quam
in Infante recens edito, testante *Cl. Horstio*
Epistol. medic. p. 459. Quî in Hydropicis
itidem vasa obliterated, in salutem ægro-
rum, solius Naturæ beneficio, vicissim re-
ferentur, materiaque serosa exinde eva-
cuetur, praxis docet: vide *Forest. l. 19.*
obs. 33. Beniv. c. 42. Donat. l. 4. c. 21. Sen-
nert. l. 3. Pract. c. de Hydrop. Quid vero
dicendum de motu & progressu humorum
vitiosorum, per vias nunquam satis per-
spectas? Ex Thorace per Urinam mate-
riam evacuari, inter infinita exempla apud
autores consignata, illud testari potest,
quod adnotavit *Cl. Sennertus* tum *l. 2. Pract.*
p. 2. c. 11. tum alibi locorum de Juvene
quodam studioso, qui Ann. 1623. in pe-
ctore vulnus accepit, gladio non lato in
dextra parte, circa costam tertiam, prope
alam in pectus adacto, & è regione prope
spinam exeunte, ut de læso pulmone nil
dubitatum fuerit, cum & spiritus cum so-
no magno è vulnere exierit, & maxima
sanguinis copia è vulnere effusa fuerit, &c.

100 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

Huic primis diebus aliquoties aliquid sanguinis per alvum dejectum est : materia vero sanguinis, quæ inter musculos & cutem in magna copia colligebatur, simul & collum occupaverat, & manifestum humorem induxerat, absque omni tussi, per scretum sputum album satis & copiosum ejicientem, evacuata est. Quis hic non occultam *ἔρροτα* Hippocratis locum habere dicet? Quis non imperscrutabiles naturæ motus & meatus mirabitur?

*Cum vero hic ipse vulneratus, non tantum ex voto per Dei gratiam, tum temporis sit curatus, sed & in hanc usque horam bene valeat, & ab eo usque tempore in hoc ipsum, nullam ob vulnus neque in respiratione, neque in aliis actionibus siue vitalibus, siue animalibus, siue naturalibus, molestiam senserit, & per tredecim annos in Conjugio exoptato, utut Praxi molestissima, & aliis publicis occupationibus, Salvus vitam degerit, hisce simul Deo Ter opt. max. unico Sosпитatori suo votivas suspendit tabulas, gratiasque devotas, pro tantis hætenus sibi indigno concessis beneficiis, agit. Quin & diligentissimo suo Medico Cl. Dno. Senner-to, Præceptoris olim suo Clarissimo, immortales agit, & quamdiu spiritus hos reget artus, pro fidei cura acturus est gratias, vegetam
eidem*

*eidem senectam, viresque constantes & prosper-
rima quaque apprecans. Tu vero, ô Deus! & in-
posterum eundem ante vulneratum, sub ala-
rum tuarum umbra protege, adversus Invi-
diam & calumniam malorum fortiter defende,
& tandem ex molestissimo huius perfidi sæculi
stadio, eundem in cœlestem avocare digneris A-
cademiam.*

Hæcce Naturæ, provide, & optime
agentis beneficia, noster quoque Rusticus
est expertus, partim citissima illa vulneris
in Ventriculo occlusione, post extractum
cultrum, partim sanguinis concreti evacua-
tione per Urinam. Illam promoveri po-
tuit Ventriculi interna constitutio rugo-
sior, quæ plurimis plicis ditata est, quæ si
dilatantur, mox vicissim coeunt; Hanc
vero inexplicabilis, post divinam miseri-
cordiam, Naturæ bonitas. Quæ enim,
quæso, molestia, quæ symptomatum syn-
drome oborta fuisset, si sanguis ille extra
vasa remansisset? putredinem certe conce-
pisset, caloremque febrilem induxisset.
Vias autem si hic quæriveris, per quas san-
guis hic ad Renes delatus, & per Urinam
evacuatus sit, eas vix manifestas invenies;
sufficit Naturæ eas cognititas esse, cuius mo-
tum si Medicus attenderit, facile imitari

102 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

eandem poterit. Est sane confluxile & perspirabile totum corpus; una est confluxio, una conspiratio, consentientia omnia, teste *Gal. l. 6. Epid. lib. 3. de Natur. facult, &c.* Hinc Natura materiam, in capite femoris contentam, per os evacuavit, in altero Tumoris circa genu dextrum materiam ad Ventriculum detrudit, & per Vomitus rejecit, observante *Dno. Horstio l. 4. Chirurg. obs. p. 2. p. 353.* Hinc, abscessu circa Humerus ferius aperto, humor deorsum viam quærens, in imum Ventrem defluxit ad genitalia, & extincto calore nativo, gangrænam procreavit, moxque sphacelum, teste *Hildan. Cent. 1. obs. 81.* sed de his satis.

Posi-

POSITIO IX.

Ut magna partium Vulnera Prognostico soli non relinquenda, ita nec exigua vilipendenda. Ex cujusvis enim generis Vulneribus homines mori posse, docet Hippocr. l. 2. prorrhetic. confirmatque Experientia.

DVo sunt, quæ Medicus Praxin exercens in primis detestari debet, Timiditas scilicet, & Audacia: illa enim impotentiam, hæc artis ignorantiam, teste Hippocr. de Lege, arguit, utraq; autem ægrotum præsentissimo exponit periculo, eum enim, quem Natura servare voluisset, ad Orcum detrudit. Quare in morbis periculo plenis, Medicus præsentis sit animo, & prudentia sua curationis periculosa cursum dextre dirigat: in levioribus vero audaciam omnem seponat, ne malum præter spem prævaleat, ægerque succumbat. Quod ut in aliis morbis omnibus, ita & in Vulneribus maxime attendendum. Curata non raro sunt Naturæ Virtute, & Temperamenti bonitate, Vulnera maxime lethalia, & ab omnibus pro incurabilibus habita: sed & non raro leviora, & quæ nullius fere fuerunt momenti, feralem experta sunt exitum.

104 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
 tum. Vulnerata cerebri ipsius substantia,
 portioneque inde amissa, nemo non lethale
 reddi vulnus dixerit, at præter spem ita
 vulneratos optime convaluisse, testantur.
Valleriol. l. 4. obs. 10. l. 5. obs. 9. l. 6. obs. 4. Hil-
dan. Cent. 4. obs. 1. 2. 3. Andr. à Cruce de Vul-
nerib. l. 1. tr. 2. c. 14. & alij citati apud Schenk-
l. 1. obs. 40. 42. Censet quidem Amar. Lus.
C. 3. cur. 41. in Comm. ad Cerebri extractam
 portiunculam, non tantum ægrum fere
 semper mori, sed & si quem evadere con-
 tingat, eum surdastrum, mutum, &c. per-
 manere: verum aliud infinita testari pos-
 sunt exempla, inprimis illud, quod recen-
 set *Petræus tom. 2. Nosolog. Disput. 36. quest.*
10. licet enim puero illi vulnerato, ad tres
 Lotones de Cerebri substantia secesserit,
 optime tamen is non tantum convaluit, sed
 & nulla animalium actionum læsa, & hisce
 meis vidi eundem oculis Anno 1615. cum
 Marpurgi Musis litarem, vegetus is erat,
 & satis astutus, non tantum ad exercenda
 sua munia, sed & nequitias. Quis crederet,
 adaucto in viscera globulo ex ænea fistula,
 tribus sub Ventriculi regionis digitis, ho-
 minem incolumem evasurum? Quod ta-
 men cuidam accidisse legimus apud *Valle-*
riolam. l. 4. observ. med. 9. Sic sane ubi Na-
 tura

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 105

tura bene agit, & vires valentes sunt, omnia contemnuntur, secundum *Galen. 10. meth. med.* ubi vero eadem infirmæ fuerint, vel alia etiam causa molesta fuerit, facile Natura etiam circa leve vulnus succumbit. Testatum id olim iam fecit *Hippoc. l. 7. epidem. p. m. 1094.* historia pueri Philix, cui ex sola ossis denudatione in fronte nona die febris contigit, quam ossis livor excepit, moxque mors ipsa. Non dissimile quid hic Regiomonti accidit: Ante annos enim non ita multos, Iuvenis quidam studiosus optimæ indolis, à male feriato quodam nebulone supra frontem, in syncipitis parte, ad ossis denudationem vulneratus, quarta die febris sensit accessionem, & dato Prognostico, septima die succubuit. Magnæ navis præfectus, teste Hippocr. cum anchora manus dextræ Indicem & os collisisset, inflammatione, & convulsione subsecuta, decimo tertio die mortuus est. Ex *Plinio l. 7. nat. hist. c. 73.* habemus, quod Q. Æmil. Lepid. incusso pollice limine cubiculi, expiravit animam. De Ludovico Vive, viro illo clarissimo ex *Valleriol. l. 3. enarrat. medic. p. 444.* constat, quod ex vulnere exiguo, & plane despicabili accepto in vola sinistrae manus, vix subditam cuti carnem penetrante,

M 5

trante,

trante, convulsione derepente oborta, interierit. Similia vide apud *Hildan. Cent. 1. obs. 21. & 5. obs. 2. &c. Forest. l. 6. obs. medic. 49. 50. Gemm. l. 1. Cosmocratic. c. 6. Matth. quæst. med. 27. Sennert. tr. 6. Pract. p. 371.* Nobili cuidam tribuno militum ante quadrien-
nium circiter, non procul à Regio Borussorum monte, in duello ab altero itidem Nobili vulnus quoddam satis exiguum in abdomine, absque Ventriculi & intestinorum læsione, inferebatur, at is, vix semihorula elapsa, animam statim efflavit. Alter quidam aulicus Electoralis, inter rixas exiguum in suris accepit vulnus, at illico expiravit. Talia, proh dolor! quotidie fere contingunt, at in causarum explicatio-
ne plurimi hæsitare videntur. Sunt qui insperatorum horum eventuum successum, Astrorum peculiari dispositioni ascribunt, infaustumque syderum aspectum, infaustum quoque exitum, benignum vero aspectum, similem quoque subsequi effectum. Cum vero hæc causa & universalis, & satis remota sit, facile à propinquioribus impedi-
diri poterit, cum particulares in agendo prævaleant. Alii, cum *Matth. l. c.* in conditione & Natura Aëris ambientis, causam subsistere, dicunt, cum ab ejusdem frigidi-
tate vulnera facile alterationem suscipiant,
Hip-

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 107

Hippocr. l. 5. aph. 20. & alibi ἔλκεσι τὸ μὲν
 ὡχρὸν σακκῶδες, cui & subscribit *Gal. 5. m.*
l. 6. aph. 12. Quod in capitis Vulneribus haut
 absolum censendum: Ea enim de causa, ut
 ult *Paræus l. 9. Chirurg.* Lutetiis magis le-
 thalia animadvertuntur Capitis vulnera,
 quam apud Aveniones; & contra apud hos
 Tibiarum vulnera leviora, quam apud illos.
 Lutetiis enim aër frigidus est, & humidus;
 apud Aveniones vero ejusdem fervor in-
 tensior, unde humores liquefacti magis
 deorsum fluunt. Nec dissimili de causa
 vulnera capitis Bononiæ lethalia censentur,
 quæ tamen Romæ facillime curantur, &
 contra Tibiarum vulnuscula vix Romæ cu-
 rantur, quæ tamen Bononiæ facilem ad-
 mittunt consolidationem, attestante *Bald.*
Rons. d. Scorb. c. 1. Vide & Cl. Senn. tr. 6.
Pract. p. 373. Amat. Lus. Cent. 6. cur. 100.
 Tertio, sunt nonnulli, qui ad Naturam ip-
 sam oculum dirigendum esse existimant:
 si enim illius constitutio laudabilis, balsa-
 mum naturale in vigore, adhæc omnia
 haut male se habent, incurabilia etiam vul-
 nera non raro felicem adipisci exitum, di-
 cunt. Si vero contrariam Natura obtinet
 faciem, sanguis Cacochymia oppletus, &
 ipsa Natura quasi dehiscere videtur, ibi
 sane

108 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
fane vel leve, & superficiale vulnus, lethale reddi. In hisce subitaneis casibus maxime ad Animi pathemata respiciendum dixerim. Multum potest Aër, at successive, nec enim momentaneam inferet alterationem; nec minus ipsius Naturæ vitium successivam inducere poterit, cum syndrome symptomatum perniciem, at subitaneam, post levem ictum, aut exiguum vulnus, mortem illa vix inferre poterunt. Tres autem esse animi affectus, ferale hoc causantes, omnino existimo, Iram scilicet vehementem, Metum insignem, ut & Terrorem repentinum. Triga hæc, qua ratione hominem alias bene valentem alterare possit, ex libris Medicorum sat constat, & docet id quotidiana experientia. *Hildan. Cent. 1. obs. 18.* non male censet I R A M omnium perturbationum animi atrocissimam, & infinitorum malorum foecundissimam esse matrem, quod, ut habet Galen. humores nimium exagitando, calorem innatum labefactando, nervos convellendo, fluctusque graves in corporibus exagitando, hominis naturam non tantum in atrocissimam quasi feram commutet, sed & eandem præsentissimo periculo exponat. Vult quidem *Gal. l. 2. de Symptom. caus. c. 5.* quod nemo

nemo ex Ira mori possit : at exempla non
 tantum apud *Hildan. l. c.* allegata, sed &
 alia contrarium evincunt, inprimis si Ira
 nimia percito, vulnus aliquod, etiamsi exi-
 guum id ipsum, sit inflicto, non quod,
 ut vulgus fingit, *er hat im dat Ort des lebens*
getroffen, quasi vita in corpore hinc inde ob-
 ambulet, & si pars illa, ubi tum vita residet,
 vulnere tangatur, homo statim simul ean-
 dem amittat, sed potius, quod agitat ab
 Ira humoribus & spiritibus, calidoque ni-
 mium debilitato, imo ab humorum afflu-
 xu non raro extincto, Vita periclitetur :
 sic enim notarunt Medici, impotenti ira
 impetuosius concitatos, Apoplexiam inci-
 disse, repenteque animam expirasse, quo-
 rum plurima exempla, quæ intra pauco-
 rum annorum spatium hic Regiomonti ac-
 ciderunt, enumerare possem, sed alii hæc
 reservare placet discursui. Inprimis vero
 ii exinde incommodum aliquod persen-
 tiunt, qui temperaturam corporis totius
 calidiorem, aut Natura, aut morbo con-
 secuti sunt, tum enim facilius periclitari
 calidum poterit innatum. Quid & Ter-
 ror repentinus possit, non ignotum est.
 Nam hic subitanam inducit Canitiem, ut
 pluribus videre est apud *Marcell. Donat. l.*

110 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

1. de Med. histor. mir. 2. p. 14. Nicol. Florent. Sueton. in vita Galbæ. Hadrian. Jun. comm. de Coma. c. 10. Petr. Messin. Hiss. in sylv. variar. lection. Scaliger. exerc. 313. Lemn. l. 2. de complex. 1. Schenck & alios, quippe calor & spiritus ad vitæ fontem regrediuntur, & extrema destituunt, unde frigus illis inducitur partibus, ut non tantum omnis honor faciei depopuletur, sed & juvenes ad Canitiem, imo Vulnerati ad subitaneum, & interdum momentaneum interitum redigantur. Denique & Metus animo conceptus, confestim Cor exagitat, mentem obnubilat, animales facultates perturbat, ac demum adeo omnes nostras vitiat & inficit actiones, ut illius malignitate vis Imaginaria de suo statu deturbetur, Cerebrum debilitetur, & æger non modo mirum in modum discrucietur, ut vult Quercet. f. 1. Diet. polyhist. c. 9. sed & calor ipse vitalis quasi suffocetur. Quare si vel Ira quis excandescens, aut terrore subitaneo, metuque nimio perculsus, vulnus aliquod, utut exiguum, susceperit, ad hos affectus, non sine causa, ratio subitanæ mortis referri poterit.

Posi-

POSITIO X. & ULTIMA.

ET TURUNDARUM, & DELIGATIONIS, *bis in die instituta, usus, ut in hoc casu fuit, ita & in aliis est maxime necessarius.*

A Urea est Divi Hippocratis nostri regula, dum inquit: *A Veterum doctrina recedere, & nova præter rationem comminisci, cum per se temerarium est, tum in faciendo periculosum.* Utut enim & posteriori ætati ad inveniendâ & amplificandâ nonnulla relictâ sint, si tamen non tam veritatis & utilitatis, quam novitatis & propriæ gloriolæ gratia antiqua mutantur, & nova præter rationem inducantur, excusationem vix mereri poterit. Veteres Medici, qui inprimis Chirurgiæ operas suas locarunt, eandem summo studio excoluerunt, & nil, quod ad perfectionem ejus facere posset, intermiserunt, ab eorum tamen placitis præter ullam rationem recedere, nonnullis Neotericorum haut piaculum est. Relictis aliis, duo saltem præsens nostri ægroti Casus nobis proponit; alterum turundarum usum, alterum deligationem, *bis in die institutam, concernit; utrumque*
haut

112 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

haut necessarium , imo supervacaneum
 esse , inutilique hoc labore superseden-
 dum censent. Nam Cæsar Magatus , &
 cum eo Septalius , quos & sequuntur , non
 raro satis infelicitè , Chirurghi nonnulli ,
 nec turundis in Vulneribus opus esse , nec
 deligationem reiterandam de die censent.
 Turundas enim Naturæ molestiam crea-
 re , partem affectam distendendo , com-
 primendo , doloresque excitando : deinde
 easdem nil conferre , cum medicamentor-
 um vim absque turundis , ad partem læ-
 sam debite deferri posse putent. Verum ,
 utut largiendum , turundas Vulneribus
 superficialibus , rectis , & exiguum pu-
 ris generantibus , haut opus esse ; ad hæc
 & consolidationem , quantum fieri potest ,
 maturandam , nec studio retardandam , ut
 quidem non minus inscite , quam impie
 suavit Fioravanta , & ea de causa iam olim
 Thessalus à *Galen. 4. m. meth.* reprehensus
 fuerit : Aliitamen dantur casus , qui ea-
 rundem usum necessario efflagitant , quia
 turundarum opera vulneris orificium ser-
 vatur apertum , ut puri exitus pateat , dein-
 de earundem beneficio , vires medicamen-
 ti ad omnes & singulas vulneris partes
 pervenire possunt , inprimis ut à fundo pri-
 mitus

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 113
mitus consolidatio & unio fiat, ne superiore parte vulneris clausa, in profundiore puri exitus denegetur, quod neglectis turundis sæpissime accidisse, notavi. Exempla autem proferre odiosum esset, cum nonnullis bilem facile movere possent. Breviter cum *Tagaultio l. 2. Chirurg. cap. 207.* in octo præsertim casibus, turundas haut esse negligendas, sed usurpandas, existimo. 1. Cum vulnera vel amplianda sunt, vel detergenda, vel cum aliquid ab eorum fundo vacuandum est. 2. In cavis vulneribus, in quibus necessaria est deperditæ carnis generatio. 3. In vulneribus alteratis ab aëre, & sordidis, quæ detersione egent. 4. In vulneribus contusis. 5. In vulneribus, quæ cum phlegmone, aut quovis alio tumore præter naturam fatigant. 6. In iis quæ per morsus fiunt: morsus enim fere omnis, ut censet Celsus l. 5. quoddam virus habet, quod foras semper evacuandum est. 7. In quibus circa ossa manus admovenda est. 8. Quæ iam vetustate in ulcera, defluxionibus scaturientia, degenerarunt. Hos si non bene perpenderit chirurgus casus, & neglectis turundis emplastro suo nimium fidere & attribuere voluerit, caveat ne similes

H miles

miles experiatur successus funestos, quales
Hildan. Cent. 4. obs. 76. commemorat. lege Aquapend. part. 2. Chirurg. l. 2. c. 8. Pec-
cet. l. 2. Chirurg. c. 14. Senn. l. 5. Pract. 4.
c. 9.

Deinde nec deligationem ita necessa-
 riam existimant, ut singulis diebus semel,
 vel etiam bis eadem instituatur, sed suffi-
 cere, ut sexta vel septima primum die vul-
 nus detegatur & abstergatur, novisque
 adhibitis remediis obligetur: frequentio-
 re enim deligatione vulnus aëre ambiente
 alterari, temperamentum partis destrui,
 hincque maiorem excrementorum co-
 piam generari, conglutinationem impe-
 diri, inflammationemque, dolorem, & si-
 milia facile subsequi: At è contra, si ra-
 rius & tardius deligatio in usum traha-
 tur, temperamentum læsæ partis in debi-
 to statu permanere, exiguam excremento-
 rum materiam generari, calorem nativum
 in suo vigore conservari, symptomata-
 que omnia præcaveri, & sanationem Vul-
 neris citius & felicius absolvi posse. Na-
 tura enim partis, adiuta Balsamo externo,
 ipsa sua sponte ad consolidationem pro-
 perat, & symptomata pertimescenda a-
 vertit. Verum enim vero, ut in superficialibus,

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 115
libus, & minime profundis vulneribus hæc
locum habere possunt, monente *Tagault*,
l. 2. Chirurg. p. 207. & in quartum usque
diem deligatio protrahenda, nisi forte do-
lor aliquis vehemens supervenerit, aut
aliud symptoma molestum acciderit. In
profundioribus tamen absonum esse ex-
istimo, deligationem ita protrahere,
& præter rationem à veterum monitis
& placitis secedere. Nam aërem in-
temperatum, inprimis vero frigidum
& humidum, vulneribus inimicum, non
est quod pertimescamus, cum is vel vi-
tari, vel etiam arte ita corrigi possit, ut
nil inde damni expectari possit, si vel
ignis, vel alterius adminiculo ad tempe-
riem idoneam disponatur. Quo facto, ca-
lor partium affectarum natus (in quo
cardinē totius curationis versari libenter
fateor) in debito conservatur statu, tempe-
ramenti partis nulla subsequitur alteratio,
nec uberior erit excrementorum proven-
tus, quā pro natura vulneris. Hæc autem,
cum teste *Galen. 3. m. m. 4.* duplicia sint, te-
nuia & crassa, illaque non semper ita di-
sposita, ut per halitum digeri, & in auras
abire possint; hæc vero in vulneribus per-
mancant, & non nisi manu Medici amo-

veri & abstergi possint, quid quæso magis necessarium erit quam Naturam illo onere quotidie liberare; cum excrementis & superfluitatibus hisce permanentibus varia & gravia suboriri possint symptomatica? Sed & aliis de causis necessaria erit, in profundis imprimis vulneribus, quotidiana deligatio. 1. quidem; ut statum ipsius vulneris & partis chirurgus probe perspiciat, eundemque cognoscat, cum non raro eam vulnera consequantur ex improvise dispositionem, ut vel ipsorum caro luxuriet, vel vermes in iisdem generentur, vel aliud quid eveniat. 2. Ut pro conditione & statu partis vulnerisque remedia quoque adornet; alia enim sicca, alia humida eorundem constitutio efflagitat medicamenta: nec enim per totum curationis tempus unicum sufficere poterit remedium. 3. Mundities quoque, quam Hippocrates attendendam præcipit, quotidiana illa deligatione procurari potest, ne sordes fasciarum & lintaminum ægroto molestiam creent. 4. Quia sic evacuato quotidie pure, vel sola natura ad sui consolidationem prope rat: ut enim hanc interdum sola feliciter absolvit, ita illud non itidem evacuare valet.

let. Experientia denique confirmat deligatione sæpius, si opus fuit, instituta, facilius & felicius filum curationis absolutum esse. Quod & historia Cultrivori nostri Rustici attestari potest: nec enim tantum turundarum usus ut necessarius, ita & maxime utilis fuit, sed & deligatio bis in die repetita, maximo cum emolumento, felicique successu instituta, vulnerisque consolidatio ex voto sic expedita fuit.

Cum vero huic universo operi Clementissimus Iehova, Cælestis Archiater, paterna sua gratia præfuerit, devotæ ipsi merito decantandæ gratiæ, & ut in posterum quoque gratiosa sua præsentia adesse, nostrisque actionibus præesse dignetur, unice implorandus. Sit nomen ipsius benedictum in seculorum secula.

Amen.

H 3

Aucta-

Auctarium historiale de Ventriculi vulneribus mirabiliter sanatis.

DIOMEDES CORNARIUS

Archiater Serenissimi Principis

MAXIMILIANI ARCHIDVCIS

Austrie, fratris RUDOLPHI II. Imperatoris, in historiis medicis admirandis & raris editis Lipsiae anno 1599.

HISTORIA IX.

ANno Christi 1546. in Bohemia rusticus quidam in venatione lato venabulo vulneratus fuit in ventriculo, sub stomacho sive eius orificio superiore. Erat vulnus amplum quod nulla artis opera consolidari potuit; sed sensim vulneris labia callum contraxerunt. Vulneris hiatus obturabat, instrumento ad hoc accommodato, pannisque lineis, ita ut cum vellet ventriculum per eum hiatus repurgaret, cibosque & potum ingurgitatum emitteret. Huius rei testis abundantissimus esse potest vel sola Cæsarea Maiestas quæ hoc vulnus inspexit, ut ipsum commemorantem audivit eius archiater Matthias Cornax.

I u-

IULIUS ALEXANDRINUS archia-
ter Imperatoris RUDOLPHI II. in
*Annotationibus ad cap. 4. lib. 6. Methodi
medendi Galeni eandem historiam paulò co-
piosius describit.*

BOhemus vir quidam fuit ex oppido
Puggebrott, cui cum vulnus in ventri-
culo inflictum esset, caput ex ipso cibum
reiicere quoties vulnus reficiebatur. Ad-
stabant attoniti medentes, desperatum ca-
sum iudicantes: ideoque neglectim mise-
rum tractabant, nec secundum artem cu-
rabant cum valde essent imperiti. Ita tan-
dem labia vulneris occalluere, semper ex
eo exeunte cibi quem assumebat parte,
modò prorsus impura, modò nescio quid
chylosi referente. Sic in hac miseria re-
lictus, & vulnus linteaminibus tantum
tegens, fasciisque circumligans, per ali-
quot annos supervixit. Huic si cum vulnus
recens erat omnia ex lege artis administra-
ta fuissent, existimo vulnus uniri & agglu-
tinari potuisse, quoniam postea diu supe-
ruixit à medicis neglectus & desertus, nā
erat in crassiore & magis carnosā ventri-
culi parte, non in tenui, qualis est in sto-
macho, sive superiore ventriculi orificio,
constitutio.

H 4

I A-

IACOBUS OETHÆUS *in observatio-
nibus medicis similem historiam comme-
morat.*

IN ditione Fuldana duos industrios chi-
rurgos Davidem & Ioannem Schenke-
lios familiares habui, qui mihi constan-
ter asseruere quod curaverint robustissi-
mum militem, cui dextrum hypochon-
drium venabulo transverberatum erat
à rustico in pago Marpach ditionis Ful-
danæ; & cum vulnus accuratius explora-
rent deprehendebant ventriculi latus dex-
trum esse perforatum, quippe digito im-
misso vulnus in ventriculum penetrare
sentiebant: simulque potus ac sordides ci-
bi ingesti ibi prorumpebant. Quamob-
rem ægroto eiusque necessariis periculi
magnitudinem denunciante, curationem
aggressi sunt, protrahentes ventriculi par-
tem vulneratam ad vulnus musculorum
abdominis, ibique una futura colligavere
ventriculi hiatum & vulnus illud muscu-
lorum abdominis. Ægrotus animo forti
& constante perferebat eam dolorificam
curationem. Tandem cum pedetentim
vulnus consolidatum esset, pristinam sa-
nitatē ægrotus recuperavit, ac firmus ve-
getus.

getusque superuixit. Cum ego ex rusticis eius pagi, qui curationi saepe interfuerant, rei veritatem exquirerem, omnes rem ita actitatum fuisse testabantur.

FALLOPIUS *eminentissimus medicus & chirurgus Italus lib. de Vulneribus Capitis cap. 12.*

DE ventriculi vulneribus hæc observavi. Sanavi virum & mulierem, à quibus per vulnus exibat chylus & cibus: curavi & mulierem antè & postè plumbea glande transverberatam. Sed cum est in ventriculi orificio vulnus insignè tunc succedit mors ob partis præstantiam, ac connexionem quam habet cum corde, & omni genere nervoso. Sed in carnosa ventriculi parte sanatur exhibitis per os glutinantibus.

GALENUS *in commentario ab lib. VI. Aphoris. XVIII,*

AIunt quosdam qui in ventriculo vulnerati erant fuisse persavatos aliquando, sed rarò.

H 5 C.VE

C. VEGA, *in commentario ad eundem Aphoris.*

• **C**Hirurgus quidam fide dignus iurabat se curasse hominem qui per vulnus ventriculi chylum emittebat.

IO. IESSENI A IESSEN *historia rustici Bohemi qui cultrum deglutiverat.*

ANno 1602. mense Maio convenit me Pragæ rusticus mediocris staturæ, in ætatis vigore constitutus, cum chirurgo Floriano, commemorans quod ante dies aliquot cum in taberna vinaria cultrum iocabundus ori infereret, & in fauces demergeret, is ex inopinatò decidisset, ac in ventriculum penetrasset; efflagitans ut ad eam miseriam ipsi consilium suppeditarem. Corpus deundans, locum vidimus protuberantem, quem cum accuratius attrectaremusprehendimus cultri mucronem obtusorem aliquantulum supra ventriculi fundum levorsum se proterendere, manubrium autem spinam versus esse conversum. Cum igitur periculi magnitudinem indicarem, nec cultrum eadem via regredi qua ingressus erat, nec etiam per intestinorum amfractus
ad

ad exitum progredi posse; ægrotus attonitus miseriam suam considerans multis precibus exoptulabat ut sectione protinus eum ab inevitabili morte liberarem. Sed cum demonstrarem quàm id periculosum futurum esset ob symptomatum violentiam quæ parti nobili à tali operatione supervenire possent, & suaderem ut naturæ rem committeret, consilio meo acquievit: nam narrabam quod Parisiis meo tempore similiter à circumforaneo fycophanta culter deglutitus, post novum mensem ex inguine egressus esset. Ita miserum dimisi, seriò admonens ut corpus in quiete contineret, nec se cibo potuve infarciret, ne culter locum mutaret. Chirurgus autem demandavi ut suppurantia loco affecto applicaret. Paulò post culter foras progredi annixus fuit, eumque conatum iuvit chirurgus applicato emplastro magnetico; tandemq; foras prorupit: eum Cæsarea Maestas inter pretiosissima cimelia sua reponi & ad miraculi fidem asservari iussit. Scriptum Pragæ die Io. Baptistæ anno 1607.

Epistola

D. DANIELIS BECKERI*Medicinae Doctoris & Professoris in Academia Prussiae Regiomontana, ac Poloniae regis VLADISLAI IV. archiatri, ad***D. OTHONEM HEURNIUM** Professore[m] Medicine in Academia Potentissimorum Ordinum Hollandiæ quæ est in urbe Leydensi,*De***DIUTURNO INTESTINI ILBI**
& *Ventriculi apostemate foras chylum effundente.*

AMplissime & excellentissime D. Doctor domine & fautor honorande, literas excel. vestrae mense Augusto ad me datas, quibus à te prælo ibi denuc[un]d[um] publicata Cultrivori mei exemplaria adiuncta erant, serius sub finem Octobris recepi, gratissime tamen fuerunt cum constantem excel. vestrae erga me amorem & benevolentiam docerent, nec aliam mihi essentem, sed excel. vestre studiosissimam sibi persuasum habeat. Petit in iis cul-
trum

trum à rustico nostro deglutitum ut Anatomiae Theatro Leidenſi consecratur. Verum-enimverò Serenissimus rex Poloniae & Sueciae Dom. noster clementissimus, eundem tandem obtinuit, ea quidem lege ut remitteret; sed ad me non est relatus; tam charum ipsi κειμήλιον est ut instar pretiosissimi thesauri eum adservet. Miſi etiam Serenissimae Regiae Maieſtati iconem praedicti rustici, qui in hunc usque diem optime vivit; & quidem proprio suo testimonio meliore sanitate quam unquam antea. Quamobrem me excusatum habeas quod Cultrum illum non mittam. Ut tamen aliqua ratione desiderio excel. v. satisfaciam mittam prima occasione effigiem veram & genuinam rustici nostri Cultrivori, cum cultri vera delineatione. In praesentiarum verò consecro vestro theatro Anatamico eximiam portionem succini Prussiae, raræ magnitudinis: varia quidem inde tornari potuissent, malui tamen massam hanc non elaboratam transmittere. Addo & quatuor frustulâ succini cui inclusa sunt animalcula aliaque, admirando planè naturæ artificio. Exigua hæc qualiacunque sunt tamen in theatro vestro mereantur.

locum,

locum, & animus dantis potius quàm munus ipsum spectetur. Commodiore, forte tempore meliora offerentur.

Cæterum historiam medicam magis quàm Cultrivori admirandam proferam. Hoc anno hic matrona quædam quinquaginta annorum laboravit apostemate quodam inferius ad umbilicum: quod tandem ob multas causas desijt in ulcus fistulosum, ad quod humores ex toto corporu confluebant. Statim autem in principio conquesta quoque fuerat de dolore in sinistro hypochondrio, ubi etiam tumor se ostentabat, qui tandem sponte ruptus & reaseratus fuit, materia purulenta per viam sinuosam usque ad fistulæ, umbilico vicinæ, foramen proserpente, ibique egrediente. Mox fuit subsequuta chylosa materia alimenti assumpti: eratque hoc certum indicium intestinum quod ibi residet esse exesum. Per dies decem quicquid esculentæ potulentæque materiæ ingerebat, post binas trinasque horas ibi chyli idea exhibat, magno patientis & adstantium terrore. Ego præmissis præmittendis præscripsi ei ex herbis vulnerariis potio-
tionem; suasque ut ter de die aliquid ex
hoc

hoc balsamo assumeret, ℞. balsami mastichini simplicis ʒ. iiij. summitatum hyperici M. j. ebulliant parum, & exprimantur. Mirum dictu; decem diebus in ea medela transactis, perfecta consequuta est consolidatio ulceris interni in intestino; ita ut postea nihil chylosæ materiæ per ulcus fistulosum sub umbilico situm exiret. Hinc apertè colligere possumus Dei & naturæ, quæ eius est manus, in curandis morbis ineffabilem potentiam. Nam ad occultum hoc in corpore delitescens ulcus quo modo manus chirurgi devenire poterat, materiamque ibi collectam detergere, & ulcus mundare? Verum tertio à facta consolidatione mense maius exoritur in misero hoc corpore malum; nam cum contra mandatum medici chirurgus consolidationi sinuosi ulceris, sub umbilico siti, studeret, ecce statim colligitur materia circa hypochondrium sinistrum novum ibi apostema constituens; cuius apertionem cum negligeret, imò reformidaret ægrota, natura sponte ibi id facit, forasque materiam eructat per hiantia ulceris labra. Post dies paucos subsequitur viscosa phlegmatica materia, qualis ventriculo humano semper

per inhaeret. Tandem quodcumque per os assumit, per ulcus illud effluit. Attestabantur signa omnia tum materiae, tum loci affecti, illud apostema in fundo ventriculi delitescere, idque apertum ventriculo perroso exitum praeuisse materiae deglutitae. Miseram hanc Prognostico relinquere, & omni auxilio destituere non potui, quoniam ipsi vires adhuc aliquantulum constabant. Praescripsi igitur ut uteretur cum decocto consolidante pulvere ex bolo, mastiche, radice nymphaeae, magisterio oculorum cancri, & similibus confecto: & ut quoque usurparet hoc balsamum, ℞. balsami mastichini ℥. iij. olei hyperici ritè preparati ℥. j. ℞. Misc. Per dies quinque vix eius usum continuaverat cum mirabiliter persanatur ventriculi apostema; ita ut postea per bimestre spatium nil ex assumptis per ulcus prodiret. Tribus autem mensibus elapsis cum agra fastidiret medicamenta quae ad praeservationem praescripta erant, & rursus chirurgus incautus moliretur consolidationem ulceris fistulosi ad umbilicum siti (quod primò enatum fuerat) ibi in loco vicino ei ulceri materia in apostema collecta fuit. Hoc cum post longum tempus aper-

apertum esset, simul cum pravo humore per eum hiatum effluebant omnia quæ per os assumebat. Sed animadvertēbam tunc naturam non posse amplius ulla medicamenta curationemque perferre, quoniam omnia corroborantia & restaurantia quæ exhibebantur, statim per ulcus illud effluebant. Ac ita omnibus viribus expoliata, morbo, senio, & alimenti defraudatione, tandem præterito mense Octobri, sine ulla molestia, aut mortis formidine animam exhalavit. Libenter cadaver aperuissem ut oculata fide de tanti & abditī morbi constitutione liquidè testari possem, sed quoniam ipsa petierat ne post obitum alienis oculis exponeretur, & ad causam morbi lethalis investigandam secaretur, agnati quoque id observare voluerunt, nec permiserunt in cadavere mortis causam perscrutari. Sed sisto calamum ne excel. v. nauseam & molestiam cræem. Vale & me amare perge. Regiomonti 24. Novembris anno 1638. excel. & Amplitudinis vestræ studiosissimus DANIEL BECKERUS, Medicus & Professor Regiomontanus.

I N D E X

Memorabilium , & mirabilium.

A.

Acus deglutita post annum decimum prodiit
per apostema ventriculi. 45

Aloës vires. 57

*Anastomosis venæ Canæ & Arteriæ venosæ : &
Canalis Arteriæ Aortæ ad venam Arterio-
sam.* 99

Apostemata sæpe res mirandas continere. 28

*Apoplectici, & ab utero suffocata milieres quādo
sine periculo sepeliantur.* 96. 97. 98

*Argentum vivum quomodo è corpore auro extra-
batur.* 49

Aurum assumptum quam utilitatem prestat. 46

B.

Balsamum, Hispanorum artificiale, in vul-
neribus persanandis efficacissimum 38.
aliud ad eius similitudinem factum in hac
curatione usurpatum. 40

C.

Capitis dolorem avertit succinum plantis pe-
dum applicatum. 48

*Capiti inter cranium & crassam meningem im-
pacta per multos annos gestata.* 52

Caprillo lacte nutriti infantes fiunt stupidi. 54

*Capitis vulnera quibus in urbibus salutaria, aut
lethalia.* 107

Cere-

I N D E X.

- Cerebri vulnera sanata.* 104
Cibo & potu destituti qui diu vixerint. 82
Corpori varia infixi diu gestata, & quædam tandem naturæ robore excreta § 1. quænam ea extrahant. 70
Cranii vulnera parua interdum lethalia. 105
Crystallus appensa collo valet contra vertiginē. 48
Culter hic quàm miraculosè in ventriculum descendit 26. & alius similiter, qui per inguinis apostema exiuit. 27
Culter quomodo fuerit facta sectione ex ventriculo extractus 78. & postea ventriculus consolidatus. 89
Culter hic quomodo facta corporis ventriculique præparatione excindi deberet, consilium Professorum Regiomontanorum. 35
Culter à rustico Bohemo deglutitus prodit sponte per latus. 123. 124

D.

- D** *Eglutite res maiores magno periculo 21. 22. & interdum lethaliter.* 23
Devorata metalla, coria, teste, vitra ob hominibus, alterata & cocta excreta. 49. 50

E.

- E** *Mplastra magnetica ferrum ex vulneribus protrahentia.* 72. 74

I N D E X.

F.

Ferrum & aurum concoquere Struthiones,
gallos gallinaceos & gallinas. 41. 42

G.

Gladii pars semipedem longa deglutita.
27.

H.

Helleborus à capro devoratus inficit eius lac
purgandi facultate. 55

Hæmorrhagiam compescit Iaspis. 48

Hernia ut magnete curetur. 76

Hydrargyrum quomodo è corpore auro extrahatur. 49

Hydropicorum vasa hepatis spontè resereta aquam
effundentia. 99

I.

Iaspis manu detentus quã efficaciter hæmor-
rhagiam compescat. 47

Ilei intestini ulcus sanatum. 128

Infixa corpori diu gestata, & quedam tandem à
natura expulsa 51. quænam ea extrahant. 70

Ira, aut metu conturbati qui à morbus longis
conualuerint. 98

Ira ut morbos aut procreet, aut aggravet. 108.

109.

M.

Magnes ut ferrum trahat 60. An pulveri-
satus vina trahendi amittat 65. magne-
ticum

I N D E X.

ticum emplastrum 72. *variæ eius formulæ*
quæ ferrum ex vulneribus protrahunt 74. *ma-*
gnes ut curet herniam. 76

Melancholicorum mirabilia phantasmata. 33

Medicamentorum lenium ad sanitatis conser-
vationem frequens usus an utilis 57. *Quan-*
do medicamenta in morbis mutanda. 58

Metalla devorata per album excreta. 44. 45

Metus, terrorque ingens, ut morbos concitent.
109. 110.

Miraculosæ historiæ eorum qui vixerunt sine
Cerebro, Pulmonibus, Hepate, Utero, Corde.

82. 83. *sed sine Ventrículo nemo.* 83

Morbificorum humorum miraculosæ in alias
partes translationes, & interdum evacuatio-
nes. 102

O.

Oculos à catarrhis liberat succinum nuchæ
applicatum. 48

Oculos à variolis præservat Sapphyrus. 48

Oesophagi etymologia, structura, ac officium.
24. *situs* 26.

P.

Pharmaca quando in curatione mutanda.
58.

Potiones & decocta ad vulnera ventriculi. 89.

90. 92.

Pulmo læsus miraculose sanatus. 99

I 3

Res

I N D E X.

R.

R *Es maiores magno periculo deglutite.* 21.
22.

Rhabarbari vires. 56

S.

S *Anguinis profluvium sistit Iaspis.* 48

Stomachus, vide ventriculus.

Struthiones an ferrum & aurum concoquant. 41

T.

T *Error, metusque ingens, ut morbos concitent.* 109. 110

Tibiarum ulcera ubi difficulter, aut facile curentur. 107

V.

V *Ariolas ad manus à capite advertunt succini armillæ.* 48

Ventriculum humanum sæpe non posse concoquere vegetabilium & animalium partes crassiores & duriores. 43. 44

Vomitu miraculosa reiecta 29. 33. 32. aut in ventriculo retenta quæ mortem intulerunt, Ibidem.

Vteri vulnera sanata. 87

Vertiginem corrigit crystallus. 48

Venena quotidiano usu tandem familiaria & innoxia fuisse. 55

Ventriculus quomodo fuerit incisus, & culter extractus 78. ac postea facta consolidatio. 89. Ven-

INDEX.

Ventriculi dignitas & necessitas 84. *eius vulnera cur lethalia* 85. *quæ tamen aliquando sanantur Ibidem, & cur* 87. *Quare in superiori orificio magis lethalia* 88. *Decocta vulneraria hic utilia.*

89. 90. 92

Ventriculi rustici huius vulnus cur citò & benè fuerit consolidatum.

101

Ventriculi vulnere aperto permanente rusticus Bohemus per multos annos supervixit. 119.

120.

Ventriculi vulnus persanatum in rustico Fuldano 121. *& aliis* 122. 123.

Ventriculi vulnera à Fallopio curata 122. *& in qua ventriculi parte sint curabilia, in qua insanabilia, Ibidem.*

Ventriculo inhaerens culter à rustico Bohemo deglutitus spontè per latus prodit 123. 124. *& in alio post mensem nonum exit per inguen Parisiis, Ibidem.*

Ventriculi apostema foras chylum effundens superstitè ægrotæ per multos menses. 125

Vterina suffocatione mulieres extinctæ quando sine periculo sepeliantur 96. ad 99.

Vulnerarium balsamum.

38. 40

Vulnerum prognosis.

81

Vulnerariæ ad ventriculum potiones. 89. 90.

92.

Vulnus pulmonis sanatum.

99

Vul-

B

I N D E X.

Vulnus ventriculo huius rustici novacula impressum, cur bene & citò consolidatum fuerit.

101.

Vulnera cerebri sanata 104. cranii parva interdum lethalia.

10501

*Vulnere superficiali vola manus sinistrae periusq
L. Vives.*

10501

*Vulnera parva neglecta interdum inopinatum
mortem inferre. 105. 106. 107.*

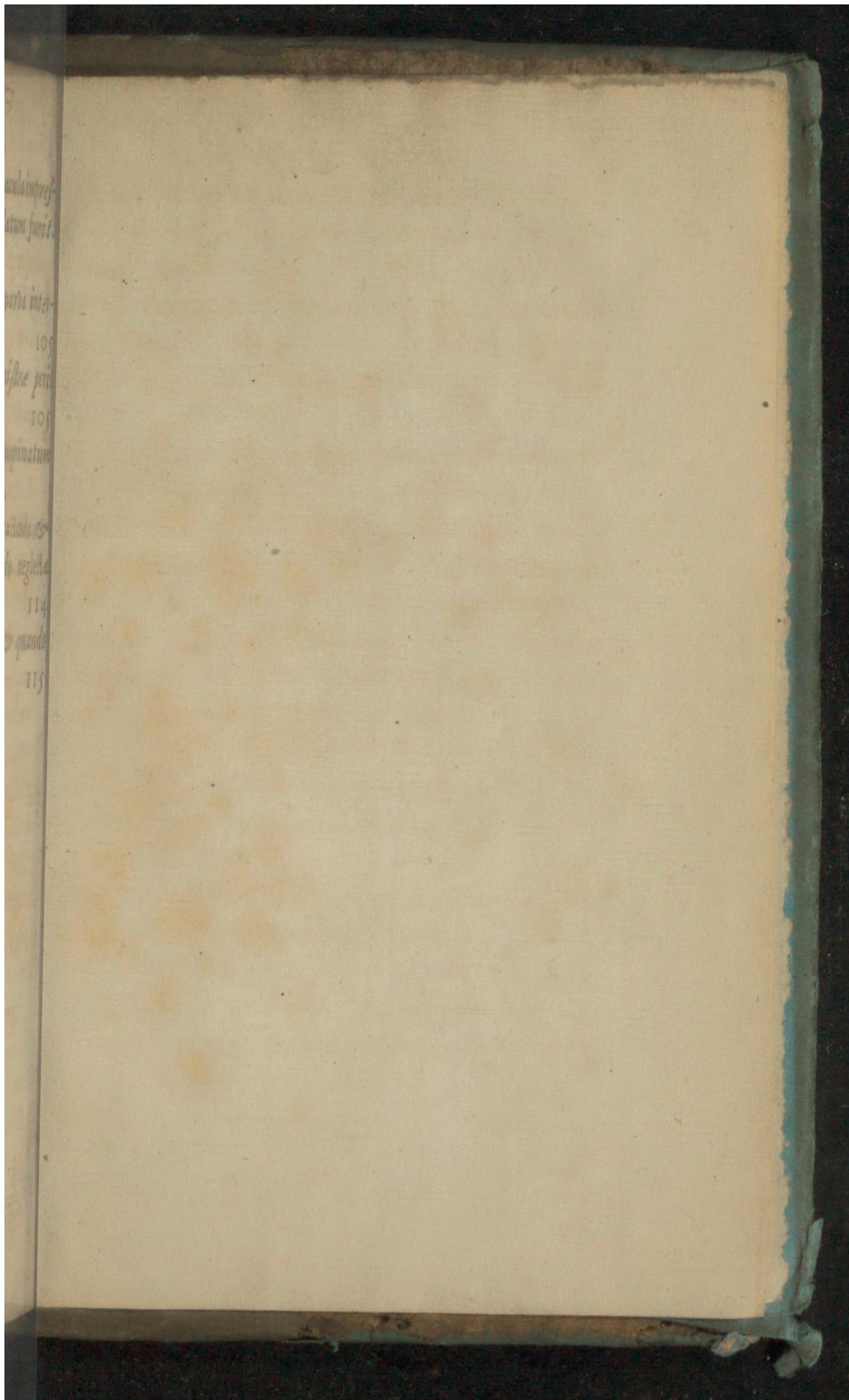
*Vulnera quando necessario turundis tractanda, &
quando non. 112. 114. quando neglecta
mortem inferant.*

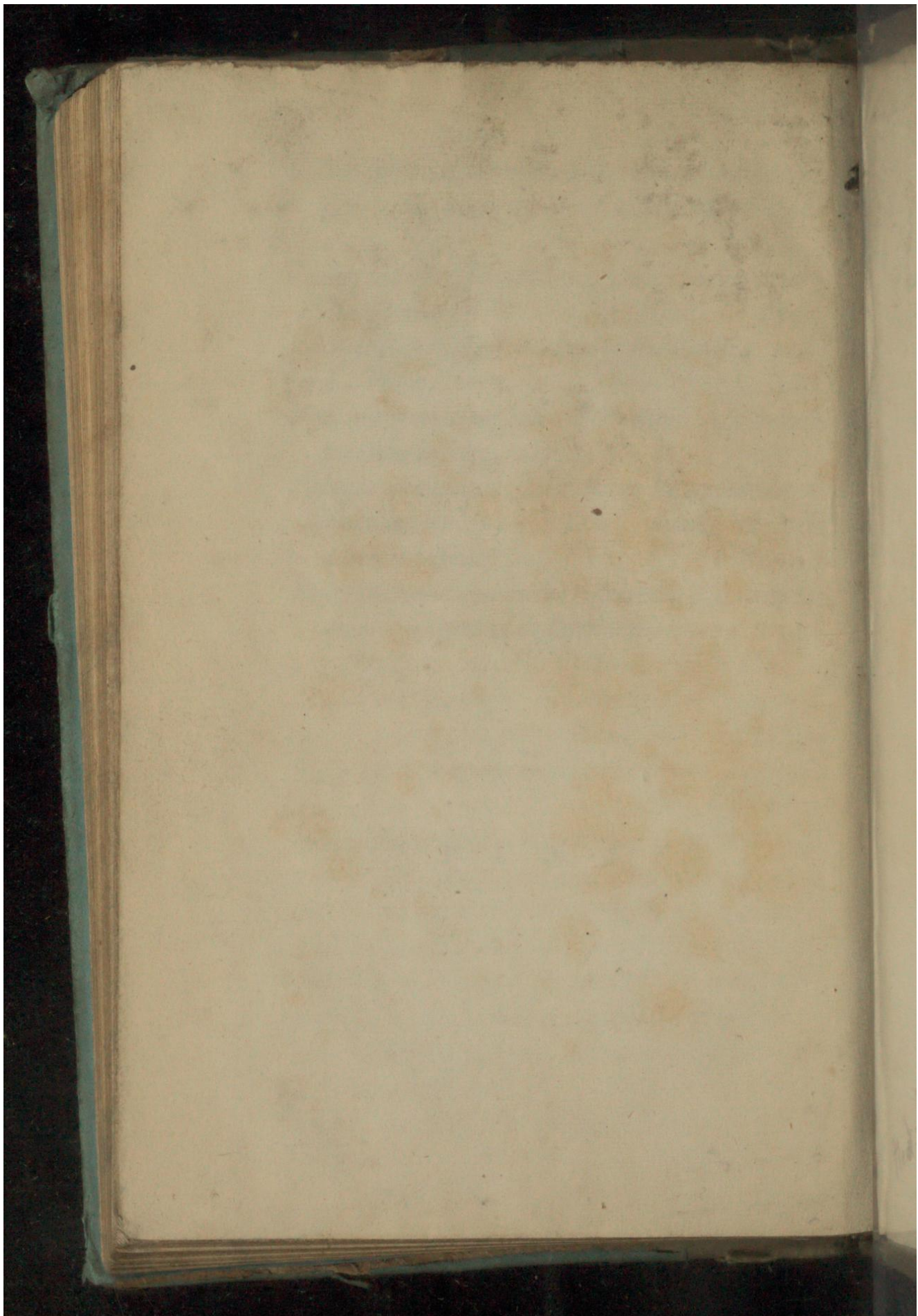
11411

*Vulnera quando bis in die reficienda, & quando
ad dies aliquot id differendum.*

11511

F I N I S.

Med: Early + luv
Becker